

uitupatur de sua pdigalitate. Luc. xx. Nec obstat uerbū apli. i. thy. vi. Radix oīm maloz ē cupiditas non aut pdigalitatē. s; magis ei opponit. Nam illud uerbū apli quidaz exponit nō de cupiditate actuali. s; etiā de quadā habituali cupiditate q̄ est cōcupiscētia fomitis. ex qua omīa peccata oriunt. Alii uero dicunt q̄ loquūt de cupiditate actuali gnali respectu cuiuscūq; boni. & sic manifestum ē q̄ pdigalitas ex cupiditate orit. Prodigus em̄ aliquod bonū tpale cupit cōsequi inordinare uel placere aliis uel saltē satisfacere sue uolūtati in dādo. Si quis recte cōsideret apls ibi loquūt ad lras de cupiditate diuitiaz. nā sup̄ pmiserat. q̄ uolunt diuites fieri &c. & sic dicit avaritia ē radix omniū maloz. nō quia omīa mala semp ex avaritia oriunt. sed qz nullū malū est quod nō interdū ex avaritia nascat. vñ & pdigalitas q̄q; ex avaritia nascit. sicut cū aliquis pdige multa cōsumit intentōne captādi fauoz aliquoz a quib; diuitias accipit. Item q̄ apls admonet. ii. thy. vi. diuitib; huius seculi ut facile tribuāt & sua cōmunicent. hoc ad pdigof nō p̄inet. qz h̄ monet apls q̄ diuites hoc faciunt bona intentōne. s; h̄m qd̄ oportet. Qd̄ nō faciūt pdigi. qz ut p̄hs dicit in. iiii. et̄. datōnes nō sunt bone. nisi qz boni grā. nō qz h̄m qd̄ oportet dāt. s; q̄q; dant multa illis q̄ oportet paupes esse scz hystriōib; & adulatorib; bonis autē nihil darent. Item pdigus supabūdat in dando. & deficit in sollicitudinē diuitiarū. s; h̄ multo plus faciūt uiri p̄fecti. Magis ē abundāt in datōne qui dāt uel relinquit omnia p̄pter deū. Item magis accipiūt abiiciunt om̄em sollicitudinē diuitiaz qui desiderant implere illud. Mat̄. vi. Nolite solliciti esse in crastinū. & tñ ista sunt cōmendabilia ī xp̄i ueris paupib;. & in pdigis repobant. qz super excessus nō attendit p̄cipalitē h̄m q̄ritatem dati. s; magis inq̄ritur excedit id qd̄ fieri oportet. vñ q̄q; liberalis maiorā dat qz pdigus si necessariū sit. Sic ergo dicendū. q̄ illi qui in tētionē sequēdi xp̄m omīa sua dant. & ab animo suo om̄ē tpaliū sollicitudinē remouēt nō sunt pdigi. s; p̄fecte liberales.

Quoniam h̄m scz utrū pdigalitas sit grauius peccatum qz avaritia. uel eouersō dicendū q̄ pdigalitas h̄m se cōsiderata min; p̄ctm est qz avaritia. & hoc triplici ratione. Primo quidē. qz avaritia magis differt a uirtute opposita. Magis em̄ ad liberalē p̄tinet dare in quo supabūdat pdigus. qz accipere uel tenere in quo supabūdat avarus. Secūdo qz pdigus est multū utilis quib; dat. avarus aut nulli. s; nec sibi ip̄i ut dicit in. iiii. et̄. Tercio qz pdigalitas est facile sanabilis. & p̄ hoc q̄ declinat ad etatem senectutis q̄ est strariūz pdigalitati. & p̄ hoc q̄ puenit ad egestatē de facili dum multū inuiciliē cōsumit. & sic paup factus nō potest in dando supabūdare. & etiā qz defacili pducit ad uirtutē p̄pter silitudinē quā habet ad ip̄am. s; avarus nō defac-

cili sanā ratione sup̄dicta. Differentia aut avari & pdigi nō attendit p̄cipalitē in hoc qd̄ ē peccare in seip̄m uel in aliū. nam pdigus peccat in seip̄m dum bona sua cōsumit vñ uiuere debet. peccat etiā in alterū cōsumēdo bona quibus aliis deberet puidere. & p̄cipue hoc apparet in clericis qui sunt dispensatores bonoz ecclie que sunt paupum quos defraudant pdige expendēdo. Sicut & avarus peccat in alios in q̄ritum deficit in datōnibus. peccat in seip̄m in q̄ritum deficit in sumptib;. vñ dicit eccl̄. vi. uir cui deus dedit diuitias nec tribuit p̄tatem ut cōdat ex eis. s; tñ in hoc supabundat pdigus. qz sic sibi & quibusdā aliis nocet q̄ tamē aliquib; pdest. Avarus autē nec sibi nec aliis pdest. qz nō audet uti ē ad suā utilitatē bonis suis. Item cū de uitiis loquimur cōiter iudicamus de ip̄is h̄m p̄prias rōnes eoz. sic circa pdigalitatē attendimus q̄ supflue cōsumit diuitias. circa avaritiā uero. qz supflue eas retinet. Qz autē aliquis p̄pter intempantiā supflue cōsumat. hoc iam noīat simul mltā peccata. Vñ & tales pdigi sunt peiores. ut dicit in. iiii. et̄. Qz autē illiberalis suue avarus abstineat ab accipiendis alienis. & si in se laudabile uideat. tñ ex causa p̄pter quā uitupabile est dū id non uult ab aliis accipere ne cogat aliis dare.

PARS OCTAUA. DE GULA. DISTINCTIO PRIMA.

Deinde cōsiderandū est de sexto capitali uitiō scz gula. circa quod cōsideranda sunt septē. Primo utrū gula sit peccatū mortale. Secūdo de sp̄ibus eius. Tertio de filiis eius. Quarto de hiis q̄ hoc uitiū oriunt esse uitandū. Quinto sp̄aliter de ebrietate. Sexto de frequētatōne tabernaz. Septimo de ludis honestis uel in honestis.

Circa primū sciendū q̄ gula dicitur esse inordinatus appetitus cibi & potus. Appetitus autem dicitur inordinatus ex eo q̄ recedit ab ordine rōis. in quo cōsistit bonū cuiuslib; uirtutis moralis. ex hoc autē dicitur aliqd̄ esse peccatū q̄ strariat uirtuti. Vñ manifestum ē gulam esse peccatū. Est autē sciendū q̄ duplex ē appetitus cibi uel potus. Vñ quidē naturalis q̄ p̄tinet ad uires uegetabiles. in quibus non potest esse uirtus & uitiū. qz nō possunt subiici rōni & uis appetitiua diuidit strata retentiā. digestiua. & expulsiua. & ad talē appetitū p̄tinet esurire & sitis. Alius ē appetitus scz sensitiu; in cuius cōcupiscētia uitiū gule cōsistit. nec cōsistit hoc uitiū in substātia uel natura cibi uel potus. qz sicut dicit saluator. Mat̄. xv. Non qd̄ intrat in os hoc cōm̄nat hōiem sp̄aliē. sed inordinata cibo cōcupiscētia nō regulata rōe cōm̄nat hōiem. Et ideo si aliq; excedat in q̄ritate cibi nō p̄pter cibi cōcupiscētiā. sed estimās illud sibi necessariū esse. non p̄tinet hoc ad gulā. s; ad aliq; impitiā. Sed q̄ aliq; excedat scientē mensurā in edēdo p̄pter cōcupitiā

cibi delectabilis hoc prinet ad uitium gule. Sic
 igitur patet quod gula est peccatum & quale est pecca-
 tum. **U**terius ad uidentium utrum & quomodo sit pec-
 catum mortale uel uerale. **S**ciendum quod cum gula ui-
 tium proprie consistat in concupiscentia inordinata.
 ut dictum est. ordo rationis concupiscentiam ordinan-
 tis dupliciter tolli potest. **V**no modo quantum ad ea que
 sunt ad finem. puta scilicet non sunt commensurata ut
 sint proportionata fini. **A**lio modo quantum ad ipsum
 finem. puta scilicet concupiscentia hominem a fine ulti-
 mo debito. **S**i ergo inordinatio concupiscentie acci-
 piatur in gula secundum auersionem a fine ultimo. **S**ic
 gula erit peccatum mortale. **Q**uidem contingit
 quando delectationi inheret homo tamen propter eam deus
 contemnit. patet scilicet per precepta dei agere. ut de-
 lectationes huius assequatur. **S**i uero in uicio gu-
 le intelligatur inordinatio concupiscentie tamen secundum ea
 que sunt ad finem. utpote quod nimis concupiscit
 delectationes ciborum. non tamen ita quod propter hoc aliquid
 faceret contra legem dei. est peccatum uerale. **C**ir-
 ca hunc scilicet de speciebus gule. sciendum quod sic dicitur.
Greg. xxxi. mox. quibus modis nos gula uitium
 temptat. **A**liquando indiget tempore prouenit. **A**li-
 quando lautos cibos querit. **A**liquando que sumenda
 sunt accuratius preparari appetit. **A**liquando in
 ipsa quantitate sumendi mensuram excedit. **A**liquando
 in ipso estu immensi desiderii aliquis peccat.
Gula enim importat inordinatam concupiscentiam
 edendi. **I**n esu autem duo considerantur scilicet ipse cibus
 qui comeditur. & eius comestio. **P**otest ergo in
 inordinatio concupiscentie attendi dupliciter. **V**no qui-
 dem modo quantum ad ipsum cibum qui sumitur. & sic
 quantum ad substantiam uel speciem cibi querit ali-
 quis cibos lautos. id est preciosos. quantum ad qualita-
 tem querit cibos nimis accurate preparatos. quod
 est studiosum. **Q**uantum autem ad quantitatem excedit
 in nimis edendo. **A**lio modo dicitur inordinatio con-
 cupiscentie quantum ad ipsam sumptionem cibi. uel
 quod prouenit tempore debitu in edendo. quod est pro-
 pter. uel quia non seruat modum debitu in eden-
 do. quod est ardeat. **V**iduos apprehendit primus
 & hunc sub uno dicitur quod gulosus excedit in cibo
 hunc quod quantum. quomodo. & quomodo. **C**irca tertium scilicet
 de filiabus gule sciendum quod **G**reg. xxxi. mox.
 assignat quibus filiabus gule que sunt. incepta le-
 titia. scurrilitas. imunditia. stultiloquium. hebe-
 tudo mentis circa intelligentiam. **Q**uare nume-
 rus & ratio declarat sic. **G**ula sicut dictum est. pro-
 prie consistit circa immoderatam delectationem que
 est in cibis & potibus. **E**t ideo alia uicia in fili-
 as gule computantur que ex immoderata delectati-
 one cibi & potus consequuntur. **Q**ue quidem prout
 accipiuntur ex parte anime uel ex parte corporis. **E**x parte autem
 anime quadrupliciter. **P**rimo quidem quantum ad
 rationem cuius acies bebetur ex immoderata ci-
 bi & potus. & quantum ad hoc ponitur filia gule
 hebetudo sensus circa intelligentiam. propter fu-
 mositates ciborum perturbantes caput. sic econtra-
 rario abstinentia offert ad sapientie preceptionem.
 hunc illud. eccles. ii. **C**ogitavi in corde meo abstra-
 here a uino carne mea ut animam meam transfer-
 rem ad sapientiam. **S**ecundo quantum ad appetitum

qui multipliciter deordinatur per immoderantiam ci-
 bi & potus quasi sopito gubernaculo rationis
 & quantum ad hoc ponitur incepta letitia. quod omnes
 alie inordinate passionis ad letitiam & tristitiam
 ordinantur. ut dicitur in. ii. eth. **E**t hoc est quod dicitur
 tur. ii. esd. ii. quod uinum omnem mentem ouertit
 insecuritate & iocunditatem. **T**ertio quantum ad
 inordinatum uerbum. & sic ponitur multiloquium
 quod sicut **G**reg. dicit in pastoralis. nisi gula dedi-
 tos immoderate loquacitas rapet. diues ille qui
 epulabatur quotidie splendide. in lingua grauius
 non arderet. **Q**uarto quantum ad inordinatum
 actum. & sic ponitur scurrilitas. id est iocunditas que
 dicitur prouenit ex defectu rationis. quod sicut non potest
 cohibere uerba. ita non potest cohibere exteriores
 actus. uel epistol. v. super illud. aut stultiloquium.
 aut scurrilitas. dicitur glo. quod a stultis curialitas
 dicitur iocunditas que risum mouere solet. **Q**uauis
 possit utrumque referri ad uerba in quibus contem-
 git peccare. uel ratione supfluitatis quod prout ad
 multiloquium. uel ratione inhonestatis quod prout
 ad scurrilitatem. **E**x parte autem corporis ponitur immu-
 ditia. que potest attendi siue secundum inordinatam emis-
 sionem quarumcumque supfluitatum. uel specialiter quan-
 tum ad emissionem seminis. uel super illud. epistol. v.
 fornicationes autem & omnis immunditia & c.
 dicitur glo. id est incontinentia prout ad libidinem
 quocumque modo. **C**irca quartum sciendum quod multa
 mouere debent ad gula uitium detestandum. uel
 delictum nature conditio. **I**nstructio scripturarum.
Exemplorum inspectio. **I**ncursio iacturarum.
Primo quidem mouere nos debet nature con-
 ditio. quod secundum philosophos & medicos. natura paucis
 & nimis est contenta. **V**nde temperantia amica est
 nature. & per eam saluat. & bona nature consi-
 stentia seruat. supfluitas autem inimica per quas
 grauatur. **I**n signum huius nature prout os homi-
 nis. non inter animalia magne corpulentie homo-
 minis os habet secundum corpus sui quantitatem. **I**tem na-
 tura cetere animalia deiecit ad pastum. homines erexit
 ad sidera ut erigatur ad supernas delectationes &
 delicias appetendas. non ad inferiores querendas.
Secundo mouere debet instructio scriptura-
 rum. sapientia namque docet sobrietatem. **S**icut dicitur.
 sap. viii. **E**t. ro. xiii. **D**icit apostolus. non in comesta-
 tionibus & ebrietatibus & c. **I**tem ad thym. ii. so-
 brie & iuste & pie uiuamus in hoc seculo. ii. thym.
 iii. **S**obrius esto. i. thess. v. nos qui dei sumus
 sobrii uel in. i. thym. iii. mulieres similiter doce
 pudicas esse. sobrias. fideles in omnibus. ad thym.
 ii. senes ut sobrii sint. **E**t infra. adulescentulas
 ut uiros suos amet prudentes. sobrias castas.
Ibidem. **I**uuenes sile hortare ut sobrii sint. **I**tem
 i. pe. v. **S**obrii estote. & uigil. & c. **I**n figuris
 huius cum peccasset adam per gulam. eiecit eum deus
 de paradiso uoluptatis doces eum dicitur quam te-
 neret in hoc exilio. dicitur ei **G**en. iii. comedes her-
 bas terre. in sudore uultus tui uesceris pane tuo
In quo figurat designatur quod non delictis sed uis-
 te necessariis utendum est ad uite sustentationem.
 non ad gula delectationem. **R**ursus ne redire pos-
 set homo ad esum uoluptatis opposuit deus

cherubin. & flāmeum gladiū. i quo figuratē ostendit deus gulam esse cauendā ne morte ignis infernalis incurzam. Item pauit dñs helyam p angeluz panem subcineritiū. & uas aque ppinans. iiii. Reg. xvii. Item p mulierem uiduā sareptanā pane solū & aqua. Item filios isrl' in deserto. qñ uero delicias petierūt iratus est dñs furore in pplm &c. Adhuc esce eorū erant in oze ipoz. & ira dei ascēdit sup eos &c. Itē qñ dñs ihs quīq; milia hoīm fatiavit de quīq; panib⁹ ordeaceis & duob⁹ piscibus. eque facile fuiss; ei parare illis omnes mundi delicias sicut illos panes ordeaceos multiplicare. Item de uino nō audio ibi fieri mentiones. Sed qz in hoc exilio nō decet nos uti delitiis. sed cibus duris & aspīs. Ideo dñs tle quuium pzapauit. Non solū scriptura sacra docet gule uitū cauere. Verū etiā documēta sanctorū & phoz. Requīre sup tempantia. Itē abstīnētia. Tercio uitū gule cauere docz exēploz i. spectio. pzo exēplū xpī. qz sicut dicit Bern. nō decet delicatū esse membzū sub spinato capite. Hiero. Delectatus es miles karissime. Si uis delcari in mūdo & regnare cū xpō. xpūs em̄ dimisit celestes diuitias ppter te. & uenit ad pntes miseras quas p te suscepit. ut tu hoc ad memoriā reducās. & in eo hoc exēplū accipias. treñ. iiii. Recordāe paupratis trās. mee. ab. & fell. Itē exēplū p̄iarchaz & pphaz. & p̄cipue exēplū iohis baptiste. qui sanctissimus & innocētissimus tāta abstīnētia corpus suū macerabat. ut cib⁹ eius eēt locuste & mel siluestre. uinū & sycerā nō bibens. Itē exēpla aploz & scōz de quibus dicit. Heb. xi. Egētes angustiati. afflictī. & ii. coz. xi. In fame & siti. & fri. &c. Exēplū beati nicolai q ab ubere a lacte mris se tempabat. ab ea sexta et quarta feria abstīnens. Exēplū sanctorū patrū et anachozitaz. de quorū sobrietate et abstīnētia mltā legunt. in uic. p̄m exēpla. De quib⁹. Infra. mltā ponemus de ieiunio & effestu eius. Item gule uitū docent esse uitandū exēpla infirmoz. qui cū ppter gulam infirmitates incurrerint abstīnēt tā arte p̄cupanda corporis sanitate & uite duratōne & p morte euitanda. Quāto ergo nos fortī debemus abstīnere ut curemur ab infirmitatib⁹ aīaz. & euitem⁹ eaz mortē. & eternā damnatōem. Exēpla naturalia ut serpētis. cēui. & accipitris. & aquile. que aīalia ieiunāt ut rno uenē. Item uitū gule dissuadēt exēpla scolariū qui ut possint sibi acquirere sapientiam abstīnēt a delitiis & cibus lautōzibus. maxime in pzandis. sciētes q in pergameno pingui & huīdo nō format uel impmīē bñ lra. qz diffundit. nec retinet debitā impssuram. s; in sicco & tenui bñ impmīē & retinet. Sic hō ibutus delitiis nō bene retinet sapiētā. que ut dicit. Job. xxviii. nō inueniē in terra suauit uiuētium. Dan. i. Tres pueri qui fuerūt p ceteris abstīnētiozes. inuenti sunt sapiētiozes aliis. Itē cū socrates ut legiē i pū. phoz hospitiū suis

tenuē parasset cenā. & quidā amicus suus eū sup hoc redargueret. ait. Si sapiētes sunt. tal' cena docet sapientā. Si boni sunt eqūmīter ferēt. Si mali. nō est curandū. Si insipiētes. h sit eis documētū. Si res tua tibi non sufficit tu parcendo rei fac ut sufficiat ei. Exēpla dissuadent gulā s; ut alios exēplo uō ad abstīnētiā puocem⁹. Sicut legitur fecisse Dauid. ii. Reg. xxiii. Cum dauid pugnarz oza phylisteos. & sitiens desideraret & peteret potuz de aqua cysterne q erat in beethleē. ubi erat statio phylistinoz. & fuisset ei de ea potus delatus. noluit eā bibere. s; libauit eam dño. & hic ut aliis eēt in exēplū ut abstīneret in siti. Si mile legiē fecisse theodosius impatoz in p̄cipio hystozie triptite. qui cū eēt in quadā expedicōe in qua nō inueiebat eius exercit⁹ ad potandū siti labozās. quidā uidens dictum theodosiū estuantē. & siti mirabiliē labozantē protulit ei potū limpidiū. cōfectū aromatib⁹ aqua frigida supfusa. qui intuēs dictū potuz uincēs aīm noluit recipere. s; ait offerenti q offerret eū alteri cui uellet. & hec fecit ne corda intuentiū emollerent ut aīarent ad tolerantiam sitis. Sile ut legiē ibidē fecit alexander cū eēt in loco arido & sitiret mirabiliē. quidam qrens inueit modicā aqz & ei obtulit. qui uidēs exercitū siti labozantē noluit bibere. s; sup corpus suū effudit eam ut eos ad sitis tolerantiam aīaret exēplo suo. Quarto mouere debet ad hoc incurio iacturaz. multa nāq; damna pueniūt & ozūnt ex gula. Ipa quippe centum adnihilat. & obzuit sanitatē. sensum obnubilat. Destruit honestatem. amittit delicias meliozes. imittit angustias & dolozes. inducit uile seruitiū. pducit ad graue suppliciu. Pzimo cauendū est gule uitū. qz centum adnihilat. & sumit em̄ bona tempalia. & destruit spiritalia. Multi nāq; ppter ingluuie suam frequentē deueiunt ad maxiam egestatē. pū. xxi. qui diligit epulas in egestate erit. qui amat uinū & pinguiā. nō ditabit. pū. xxiii. uacantes potib⁹ & dantes symbola & sumenē. eccl. vi. Omnis laboz hoīs in oze eius nō implebit hoīs qz multi sunt qui quicqd labozāt ponunt i os suū cōedendo. & remanēt in corpe nudi & aīma. Est ignis cōsumens spūalia. succedendo aīmam malis desideris. In. uic. pa. ii. dixit abbas poemon. nisi nabuzardā pziceps coquorū ueisset in ierlm. templū dei non arisset igne. hoc est nisi desideriu3 castrimargie i aīma uenit. cor & sensus hoīs nō succendit impugnatōne dyaboli. Ideo castrimargia dicitur quasi castitatē mergēs. uel qz omnia in castris uētris mergunt tempalia & spūalia. Est em̄ diluuiū abozbens omnia. Cuidā appuit quidam cū magno laboze edificans turri sup riuū paruum. & i dñica die cū quiescerz a laboze mūdabat diluuiū. & quicqd p totā septimanā ille cōgesserat. totū rapiebat. Sic est de gulosis labozantibus. qz quicqd labozādo congregant p totā septimanā in dñica die & sumit diluuiū

gule maxie in tabernis. Aliqñ gulofus totuz
 expendit primoniũ. exberedã filios & uxozẽ
 & cũ ad egestatẽ deuenit. furatũ uel rapit. si
 cut faciũt ufurariũ uel raptozes pũ. xxx. gene-
 ratio q̄ pdentib⁹ gladios h3 ut cõdat inopes
 de terra. & paupes ex hoibus. Aliqñ & si non
 eos spoliãt. subtrahũt paupib⁹ ea que eis de
 iure nature debẽt. Aliqñ unus gulofus expen-
 dit i supfluitate vñ decẽ uel plures paupes re-
 fici possent. **Berũ.** Noli putãe gratuitũ qd̄ ex-
 pendis p̄ xp̄o in paupes. uelis nolis debitoz es.
Scõ; alios scãdalifant eos q̄ uidẽtes diuitum
 & ep̄loz delitas & supflua nõ habẽt. necel-
 saria & tristatẽ. **Seneca.** uicinus diues cupidi-
 tatẽ irritat quicq̄ ad **Ro. xiiii.** Si ppter cibũ
 tuum frater tuus cõristet. iam nõ h̄m carita-
 tem ambulas. noli cibo tuo illũ pdere p̄ quo
 xp̄us mortuus est. **Silis** ẽ gulofus esau q̄. p̄p̄t.
 modicã delectatõnem lenticule uẽdidit ius p̄
 mogeniture sicut legiẽ. **Gen. xxv.** Abiit parui-
 pẽdens q̄ pmogenita uẽdidisset. **Secundo**
 gua obzuit sanitatẽ. **Seneca.** Impone cõcupis-
 cẽcie tue frenũ. om̄ia que sunt blãdimẽta reiice
 ede cũ eruditõne. bibe citra ebrietatẽ. nec p̄nti-
 bus delitiis inberẽbis. nec desiderabis absen-
 tes. uictus cibi ex facili sit. palatũ tuũ fames.
 exciter nõ sapozes. puo fames cõstat. magno
 fastidiũ. nõ in reb⁹ uiciũ est. s; in aĩmo. nihil
 eque sanitatem impedit q̄z remedioz crebra
 mutacõ. fastidiẽtis stomachi ẽ multa degusta-
 re. que ubi nimia sunt inq̄nant. & nõ alunt.
eccl. xxxvii. In multis escis erit infirmitas. &
 auĩditas appzopiquabit usqz ad colerã. ppter
 crapulã multi pierũt. **eccl. xxxi.** Ecõtra uita i
 sobrietate &c. **Seneca.** Quis hostis i queqz sit
 cõtumeliosus fuit quantũ in quosdã uolupta-
 tes sue. que nõ solũ eos excecant cozpalitẽ. s; fa-
 ciũt eos mutos. paliticos. & cõtractos. & diũ-
 sis infirmitatib⁹ cozpalitẽ & spũaliter obliga-
 tos. **Silis** est gula squinãcie que p̄ gule infla-
 tõnem cito & subito hoĩem suffocat. **Sobriet-**
tas ecõtra uitã pzolongat. **eccl. xxxvii.** Qui ab-
 stinẽs est adiciet uitã. **Seneca.** Potest nã. puĩ-
 dentia huic cozpusculo longiozẽ plongãẽ mo-
 ram si uoluptates quaz maioz ps pit poterĩ-
 mus regere & coercere. **Silis** est cuidam infir-
 mitati q̄ dicit bolifinus. i. appetitus caninus.
 pũ. xiiii. uenter impioz insatiabilis. piculosa ẽ
 hec infirmitas. cui medicamentũ uertit̄ inno-
 cumentũ & augmentũ. **Greg. in moz.** Quot
 solatia quasi ad uuedi usum querim⁹. q̄si tot
 nostre infirmitatis medicamẽtis obuiam⁹. qz
 hocipm medicamentũ in uulnus uertit̄. qz ex
 quilito remedio paulo diutius inberẽtes ex eo
 grauius deficimus q̄ puide ad relectõem pa-
 ramus. **Hec** infirmitas qñ uenit usqz ad sene-
 ctutẽ in senibus. magis crescit quo uita plus
 decreuit. **In** hystozia trãsmarina scribũt bzag-
 mãni alexãdro. **Mẽlas** nãas delitiis nõ imple-
 mus. & ideo nobis nec nocẽt nec infirmitates
 generãt. apud nos em̄ illicita ẽ uentris exten-
 sio. p̄inde fumus sine aliq̄ egritudie. & diu ui-

uimus. & qz diu uiuim⁹ sani sum⁹. Medicĩas
 nullas facim⁹ qz naturã nãam nullis supfluita-
 tib⁹ gũam⁹. **Itẽ** dãdam⁹ magister bzagmãno
 rũ ad alexandru dicẽs. tãtis & tam incõueni-
 entibus reb⁹ tãqz strariis ur̄m cozpus repletis.
 qz cũ ip̄is cõpugnantib⁹ cozrupiẽ. & post arte
 medicoz cozpa uestra euacuat̄. & turpitudi-
 nem maxiam atqz egritudiem p̄ hoc uobis ac-
 quirẽtes. ip̄am quoqz euertẽ tali curatõne cu-
 pitis hũtes uozacitatis suppliciu nõ salutem.
In decretis de cõse. d. v. **Iohes** criso. **Nihil** sic
 ponderosum ẽ sicut cibus bñ digestus aut de-
 coctus. nihil sic salutis aut sensuum acumen
 opatur. nihil sic egritudinem fugat sicut mo-
 derata relectio. **Sufficiẽtia** nutriment̄i sospita-
 tem pcreat simul & uoluptatẽ. exuberantia
 uero morbum facit. & molestias ingerit & egr-
 tudines generat & facit. fames uero paucis
 diebus liberat hoĩem ab hac penali uita. excelsus
 cibi subito occidit. uel diuturna egritudie
 afficit & occidit. **Hiero.** **Cibos** regios sequũt
 morbi regii ut lupus & gutta. q̄ non libenter
 requiescũt in hoibus pcis & laboriosis. **Fabu-**
lose ponit exemplũ de gutta & pulice. obzuit
 igiẽ sanitatẽ. & uarias infirmitates gñat. fre-
 quẽt etiã inducit mortẽ. morbo subito crude-
 li et improuiso. **Iob. xx.** Cũ satiat⁹ fuerit estus-
 abit & artabit. **Om̄is** doloz irruet sup eũ. ps.
Adhuc esce eoz erãt in oze ip̄oz. & ira dei ir-
 ruit sup eos. **Iob. ii.** Dum filii iob cõederent &
 biberẽt in domo fratris sui pmogeniti uent⁹
 uehemẽs irruit a regione deserti & opp̄ssit om-
 nes. **Nota** qz demones impinguãt gulofos si-
 cut porci impinguãt in pascuis glandium q̄s
 auide sumũt. nec eũ q̄ excutit & dat eis respici-
 unt. & dum attẽdunt glandib⁹ cõedendis. la-
 nista pcutit eos securi. & subito occidit incau-
 tos. **Silr** dyabolus hoĩem sicut bouẽ lanista.
Faciũt demões de gulofis. sic faciebãt arelatẽ
 ses tempe gẽtilitatis. ut dicit magister gerua-
 sius li. ii. d. mirabilib⁹ terraz. **Hii** iuuenes tres
 emebant quos p̄ totũ annũ delitiosẽ pascebãt
 & in fine anni eos impiguatos occidebant. &
 sup aram latã erectã sup colũnas altas sin-
 gulis annis eos demonib⁹ immolabãt. **Iõ** are-
 latum dicebat̄ quasi ara lata. **Sanguie** autẽ il-
 loz iuuenũ innocẽtẽ occisoz se cõspergebant
 quasi p̄ eam purgarenẽ. **Quos** arguit sanct⁹
 crosim⁹ pdicans eis fidem. & qz purgãdi crãt
 p̄ sanguiem xp̄i innocẽtis. **Silr** dyabolus gu-
 losos postqz diu pauit & impiguauit male occi-
 dit. **Hiero.** cuidam diuiti pingui ait. **Impin-**
guat⁹ es ad uictimã. & q̄si bos per amena pas-
 cua duceris ad occisionem. **Itẽ** ad hoc facit qd̄
 legiẽ dyal. xl. ca. de monacho. qui cũ credereẽ
 ieiunare cõdebat occulte. q̄ infirmitate ad ex-
 tremã pductus dixit hoc fratrib⁹ qz draconi
 datus erat ad deuozandũ ppter dictã causã
 qui iam cauda sua eũ ligauerat. & eius spiritũ
 absozbebat os suũ tenẽs in oze eius. & cũ hoc
 dixisset. defunctus ẽ. **Tertio** gula sensum
 obnubilat. **Iob. xxviii.** nõ inuenitur sapientia

in terra sua uicem uiscentium. **Dañ. i.** Tres pueri quia p̄ ceteris fuerunt sobrii inueniuntur sapietiores ceteris. cib̄ nutriti regis. **Senec.** Copia cib̄ boꝝ subtilitas impedit. **Hiero.** piguis uenter nō generat tenuē. i. subtilē sensū. **Et tullius** Mente recta uti nō possunt multo cibo & potu repleti. **Vñ** per ingluuiē nō auerit nec puidet pericula. **Vnde** amon p̄mogenit̄ regis dauid occisus est in diuisio. ii. **Regū. xiii.** Per gulam uicit cyrus rex psarū scitas & exercitū thamaris regine. **fm** q̄ legiē in orosio. li. iii. q̄ misit filium suū cum tertia pte gētis sue. **Qd̄** audiens cyrus fecit apponi mensas & uinū iuxta fluiū cum maxio apparu ciborum & fugam filauit quasi terzitus. barbari autē mensas patas inuenientes sederunt comedētes & bibētes & cum repleti essent cibi & inebriati. **cyr̄** rediens de facili sup̄ uicit eos. & occidit omēs. **iiii. Reg. xx.** Sic benadab temulēt̄ cibis. & uino repletus cum uiginti duob̄ regib̄ qui erāt cū eo uictus est p̄ pedites p̄cipum. **puitiaꝝ.** Sic etiā extremis tempibus uacantes comessationibus. & potationibus nō aduertēt mortem sibi subito iminentē nec uenturū iudiciū. sic nec hoīes diluuiū subito sup̄ eos irruēs aduerteēt. **Luē. xvii.** sicut in dieb̄ noe edebāt & bibebāt & c. uenit diluuiū & p̄didit omēs. **Silr̄** sic factum est in dieb̄ loth. edebāt & bibebāt & c. **Sequit̄** pluit ignē & sulphur de celo. & p̄didit omēs. & c. **In tantū** gula sensum obnubilat q̄ reddit hoīem brutale. ut nihil spūale. nihil ad salutē p̄tinens. nihil qd̄ sit rōis intelligat aut cogitet. sicut nec brutū. **Sicut** de quibusdā dicit. **ii. pe. ii.** Hi uelut irrōnabilia peccata in captōnem & p̄niciem in corruptōne sua pibunt. **Et post.** Delitiis affluentes in cōiuiis suis. & magis etiā sunt irrōnabiles brutis. q̄ nō incidunt ī laqueos & pedicas quas uident. **Hier.** bruta aīalia & uage oues in easdē pedicas & laqueos & retia nō incidunt. **Seneca.** Limitata ē natura a brutis aīalibus. homo uero cū liberū arbitriū habeat a natura euagat. **Qd̄** ei pp̄ria facimus auctoritate ad nature r̄ferim̄ necessitatē. **Idem.** Quosdā uentri obedientes loco aīalium numerem̄. nō hoīm. **Idēz.** Qui post carnē ambulāt in desideris p̄ni. quasi irrōnabilia imēta reputant. **¶ Quarto** gula destruit honestatē sc̄z cōuersationis & moꝝ. **treñ. i.** Egressa est a filia syon om̄is decoꝝ eius facit em̄ hoīem p̄num ad multa mala q̄ gnat in gulosis. sic sup̄ illud. **p̄s.** qui p̄cussit egyptū & c. dicit glo. **Luxuria** & sup̄bia & cōcupiscētia sunt ea que uenit gnat. **Hoc non** facit nisi p̄ gulā. **Hier.** Duo sunt uitia ex om̄ib̄ q̄ maxime decipiūt hoīem in suis uoluptatib̄. gula sc̄z & libido. q̄ deponere eo est difficilīus quo eis uti dulcius. **¶ Primo** gula gnat luxuriā qz uenit situs ē sup̄ genitalia q̄si dñium h̄ns ī eis. sup̄fluitas illī ut humor corrupt̄ cito trāsit ad genitalia. **Hiero.** Venter mero & cibis estuans cito despumat in libidinē. **Iere. v.** Saturauit eos & mechati sunt & c. **Itē** auaritiā

gnat. **Hiero.** Delitiē & epulaz̄ uarietas auaritiē fonta sunt. tolle epulaz̄ & libidinis luxuriā. nemo querit diuitias nisi q̄z usus in uentre & sub uentre sunt. **Itē** generat imisericoꝝdiā. **Luē. xvi.** p̄ hoc de diuite epulone. **amos. vi.** Bibētes uinū in phyal. & optimo unguēto delibati. nihil op̄tebant sup̄ or̄tionē ioseph **Item** gnat loquacitatē. sic ait **Greg.** abūdare ī cōiuiis loq̄citas solet. uidelicet de deo & sanctis blasphemando. uel de p̄ximis detrahendo. **p̄. xiii.** noli esse in cōiuiis eoz̄ q̄ carnes ad uescendū cōferunt. **Qd̄** faciūt aliq̄n qui in cōiuiis suis blasphemāt. uel bonis detrahūt. **Aliq̄n** in cōiuiis suis abstinēt a carnibus aīalium. & deuozāt carnes ep̄oz̄ & sacerdotum. & alioꝝ. **Cōtra** quos beat̄ **auḡ** in mēsa sua fecerat scribi hos uersus. **Si** quis amat dictis absentū rodere uitā. hanc mensā indignā no uerit esse sibi. **Item** gnat inep̄ta leticiā. i. iocos cantus. lasciuas. dissolutōnes quib̄ effuudūtur hoīes sicut uituli sup̄ herbā. **Iere. xxxi.** usquequoqz delitiis dissolueris filia uaga. **Grē** **Cum** corpus in refectōis delectatōne coz̄ ad īane gaudiū relaxat̄. pene sempe ep̄las loquacitas cōitatur. cūqz uenter reficit̄. lingua defrenat̄. **Prima** male cōiuiantib̄ famulatur culpa loquacitatis. postmodū ludendī leuitas sequit̄. sicut fecerūt filii isrl̄. de quib̄ dicit̄ **exo. xxxii.** **Sedit** ppl̄s manducare & bibere. & surrexerūt ludere sc̄z cātare & chozos ducere circa uitulū cōflatilem. & eū adorare. **Breuiē** loquēdo gula om̄ia mala gnat. qz gulosis ē seruus oīm uitioꝝ. **Gula** est em̄ ostiaria dyaboli introducēs eū cum tota familia sua. i. vniuersitate uitioꝝ. qd̄ signat̄. **Luē. xi.** immūsus ē spūs nō inueniens requiē in locis aridis querit loca hūida cibis & potib̄. & merat domū uacantem gule. introducēs secū septē alios spūs nequiores se. & ingressi habitāt ibi. **¶ Quinto** gula immittit coz̄pales angustias & doloēs imo gule uitū fuit in adam causa oīm maloz̄ rū p̄ncipium famis. frigoꝝis. caloz̄is. paupertatis & miserie quā sustinem̄. & quā x̄ps sustinuit. & sustinet in mēbris suis. multoz̄ debemus habere eam exosa; que tot mala fecit nobis & aīcessoz̄ibus n̄ris et faciet nobis & successoz̄ibus n̄ris quos occidet sicut occidit aīcessoz̄es. **Om̄is** em̄ creatura uisibilis uidet̄ multū lesa in peccato p̄imi hoīs qui peccauit p̄ gulā. **Et** si t̄m nobis nocuit gula aliena. possim̄ ad uertere q̄z̄tum nobis nocebit peccatū gule iudicio iusti iudicis. qd̄ nos ip̄i uolūtarie p̄p̄eramus. **Prop̄** culpam em̄ aliene gule cecidim̄ de peccato uoluptatis in uallē miserie. & foueam p̄fundā in exiliū. & desertū. **Apo. iii.** **Memor** esto vñ exideris & age p̄niam. **lup̄** cadens in foueā et inueniens in eam ouem que in ea posita erat ad eū decipiendū. et captus ī pedica erubescit se captū p̄pter gulā. et nō gustat de oue licet esuriat. nec auis capta p̄ gulā laqueo gustat granū p̄pter qd̄ capta est. s; abstinēt cōsiderans se captā cibo. **Sic** nos debem̄

abstinere a uitiis gula pp̄ quas hic cecidim⁹
 et capti detinemur. Itē gula pp̄ia grauat coz
 et aīam multipliciē. **Iob. xx.** Cum saturat⁹ fu-
 erit artabit et estuabit. et om̄is doloꝝ irruet su-
 per eum. utinā impleat uenter eius. **Luē. xxi.**
Videte ne grauent cozda ur̄a crapula et ebzie
cate. eccl̄. v. Saturitas diuitis nō finit eū doz-
 mire. **Ber̄n.** Infelix stomachus dum oculi colo-
 ribus. et palatū sapozib⁹ alliciunt. cui nec colo-
 res lucent. nec sapozes demulcēt dum oīa sus-
 cipe cogit magis inde grauat et obzuit. q̄z re-
 ficit. **Sexto** gula inducit i graue dñium et
 uile seruitiū. eius enī seruitus est grauissima.
 uilissima. nequissima. **Eius** inq̄z seruitus est
 laboriosa. sua grauitate intolerabilis. ignomi-
 niosa. sua uilitate abhoiabilis. pernitiosa. sua
 p̄auitate detestabilis. **Eius** in quā seruitus est
 laboriosa sua grauitate intolerabilis. uentē enī
 ē grauissim⁹ exactoz. cui difficile nimis est ser-
 uire. quotidianū enī & cōtinuum tributū exi-
 git. & cum qui pl⁹ ei seruit. grauius opprimat
 & cū pluries & de plurib⁹ ei seruit frequētio-
 rem & maiorē exigit exactozē. **Cuius** uocem
 sancti audiūt. sed nō exaudiūt. qz eius temp-
 tatōnī nō s̄sentiūt. **Iob. iiii.** nō exaudierūt uo-
 cem exactozis. **Audiūt** in quā s̄ non exaudiūt
 qz clamant ad dñm dum temptatōem carnis
 pp̄ie oīa sp̄m sentiūt. **De** hoc exactoze dicit
 alchui⁹. **Null⁹** hō tam impoztun⁹ exactoz ē
 qz uenter qui quotidiana refectōe uult ipleri
 fame exigente. **Item Seneca** ad idē. **Venter** p̄
 cepta nō audit. p̄scit. appellat. nō est tam im-
 poztunus creditoz. nō puo s̄ magno des ei qz
 tum debes. nō q̄zum potes. **Grauis** ē hic ex-
 ctōz qui in elemētis uult habere dñium. & de
 om̄ib⁹ exigit tributū. **Hiero.** thauri mlti pau-
 coz iugerū pascuis alunē. silua una plurib⁹
 elephātibus sufficit. mare sufficit piscib⁹ & aq̄
 terra quadrupedibus. uentri autē non sufficit
 unū elementū cū suis aīalibus. s̄ uult habere
 uolucres celi & pisces maris. & bestias terre. qz
 ut dicit **Innocētius** papa. gulosis non sufficit
 fructus arboꝝ. grana leguminū. radices her-
 baz. pisces maris. bestie terre. uolucres celi. s̄
 querūt pigmēta. cōparant aromata. nutriuntur
 altilia. capiunt obesa. **Tot** enī exigit uen-
 ter mīstros ad hoc faciendū. quoz ali⁹ excozi-
 at. alius lacerat. alius coquit. alius assat. ali-
 us frigit. alius cōtundit. alius colat. alius con-
 fundit & cōficat. & substāciam cōuertit in ac-
 cidens. & naturā in artē. & saturitas trāsit in
 esuriē. & fastidiū in appetitū. **De** hiis mltā le-
 gunē exēpla de exactione uētris. **In** collatōnib⁹
 p̄m. **li. xii.** **Quidā** heremita dixit cuidaz
 p̄lo. **Pater** meus dimisit me mltis debitozib⁹
 obligatū. ceteris ad integrum solui. vni eozuz
 quotidie opoztet me soluere. & satisfaccē ei nō
 possum. qz p̄ dei grām mundum cōtemp̄si. &
 om̄ia reliqui & ab oībus q̄ i mundo obligatū
 me tenebāt liberatus. a castrimargie stimulis
 cauere nō possum. **Idē** loquit de sancto serapi-
 one. qui appates. i. ipassibilis dicebat q̄ nihil

unq̄z possidere curauit. nec cellā. nec aliud. so-
 la syndone cōtent⁹ qua tegebat. semp̄ quocū
 qz iret. sciētia pitissimus. p̄ mundū discurrens
 mente & cozpe diuinaz scripturaz. & rerū cō-
 templatōne absozbtus ferebat. **Cū** autē apud
 athenas ueisset. & p̄ triduū sine cibo mansis-
 set. quarta die stetit sup̄ colliculū urbis ubi p̄i-
 mates eius ad cōcilium cōsueuerant cōuenire
 ibi man⁹ pcutiēs clamauit. **Viri** atheniēses oc-
 currite. **Vim** patioꝝ succurrite. **Quib⁹** oueniē-
 tibus & querentib⁹ que eēt uis illa quā pate-
 ret. ait. **De** egypto huc monachus descēdi. & i-
 eriū fenerator⁹ manus incurri. duob⁹ debituz
 soluēs ab eis me expediui. eozū impozbitatē ef-
 fugiēs. tertius me urget nec habeo un̄ satisfac-
 ciā ei. **Tūc** uiri atheniēses ei adiutoziū p̄mittē-
 tes rogauerūt eum ut exhiberet dictos fenerator-
 tozes. qui ait. **Hii** tres feneratorozes q̄ me a p̄i-
 cipio iuuentutis molestabat. sunt. mūdi cupi-
 ditas. carnis uoluptas. uētris uozacitas. **Duos**
 p̄mos euasi. nec ultra mihi molesti sunt. **Ter-**
 tiū uero sc̄z uentris uozacitatē post triduanuz
 ieiuniū ferre nō possum s̄ mortē mihi minat
 nisi tributū soluā. **Quidā** autē ei cōpassus vnū
 solidū obrulit ei. qz p̄zo uno pane dans abiit.
Bñ debet huius exactozis seruitus reputari ḡ-
 uissima. qz quasi p̄ nihilo labores sollicitudiel
 & expensas inuāas & immēsas imposit. bene-
 dico p̄ nihilo. imo minus qz p̄ nihilo. qz p̄ de-
 lectatōne q̄ cito trāsit. & i putrediem cōuertit
Greg⁹. in uoluptate carnis cito p̄terit qd̄ dele-
 ctat. eternū autē ē & sine fine qd̄ cruciat. **Vix**
 enī durat in trāsitū suo p̄ spaciū duoz digito-
 rū uoluptas q̄ tanti estiat. & emittit. vix duoz
 latitudiem cōtinet digitoꝝ sua delectatō q̄ ci-
 to cōuertit in putrediem & abhoiatiōne. ita ut
 ex quo cibus q̄zumcūqz delectabilis & p̄cios⁹
 fuerit imissus in uentrē. ita reddat abhoiabilis
 q̄ si p̄ eandem p̄em fuerit emissus p̄ quā fue-
 rit in uentrē missus maiorē doloꝝ & afflictō-
 nem i emittēdo facit qz delectatōnem i intro-
 mittēdo. & ita fit emissus fedus & abhoiabi-
 lis. qz nullus ē tam famelicus q̄ nō horreret re-
 sumere emissum uel a se uel ab alio cibū. **Ideo**
 fatu⁹ ē qui mltō p̄cio emit p̄ciosa ut ponat ea
 in uase. de quo scit q̄ ē talis cōditionis q̄ oīa
 que intromittuntur fiūt statim feda & abhoi-
 bilia. tale uas est uent. vn̄. **Hiero.** nō est curā-
 dum vn̄ cōficiant stercoza. **Innocenti⁹** papa
Gula tributū exigit & cozruptū reddit. qz qz-
 to delicatōza. & p̄ciosioza fuerit cibaria. feti-
 dioza sūt stercoza. turpit mgerit. qd̄ turpi⁹ ege-
 rit. **Pzo** re tā breui & inutili iponit gula labo-
 res. curas. inquietudiem mētis. & sumpt⁹ max-
 imos. sic p̄z ex dictis. **Et** **Hiero.** pp̄ breuē uo-
 luptatē terre lustrat & maria. & ut p̄ciosus ci-
 b⁹ fauces n̄as trāseat toti⁹ uite n̄re tempe de-
 sudam. **Idē.** **Eoz** caue appetitū q̄ maiorē h̄nt
 penā acquirēdo. qz uoluptatem i abutēdo. **Itē**
 hec fuitus est uilissima. **Vile** quidē est huire
 pecorib⁹. puta porcis & canib⁹. sic fili⁹ p̄digus
 qui pascebat porcōs. **Luē. xv.** **Vilius** ē seruire

stercozibus. vilissimū seruire demonibus. uilis est hic seruitus. qz dñm. i. spūm subicit corpī asinū asinario. equū militi. ancillā dñe supponit. pū. xix. Non decēt stultum delitie. nec hūuum dñari p̄cipibus. pū. xxx. p̄ tria mouet terra &c. f. p̄ seruū cū regnauerit. Seneca Multis seruiet qui corpī seruit. h̄ patz q̄ seruit dñe gule scz cū multo sumptu & laboze. q̄ q̄zito te tegerit qd̄ ei sic patur. statim mittit illud in locū corruptōnis. & pd̄tionis. cui cū plus seruitur grauiori seruitute dep̄mit. Itē uilior est h̄ seruitus. qz facit seruire stercozib⁹. i. defectōem stercoz replere uas & faccū stercozū. & latrinas cū uilissimi reputent qui eas euacuat. Vilissima seruitus est intendere refectōni uermium. & eē cocū eoz. & seruū & impinguare eorū p̄dam. & seruire illi dñe q̄ totū temp⁹ & laboze hoīs requirit. eccl̄. vi. Om̄is laboz hoīs in oze eius. Item uilissima ē hec seruit⁹. qz subicit demonib⁹ qui h̄tant in locis humētibus. nō inueit dyabolus requiē in locis aridis. sed in porcis. Vnde legio clamauit ad deū ut eos mitteret in porcos. & hoc obtinuit. de quibus glo. Nisi quis moze porci uixerit. in eo dyabolus p̄tatem nō habebit. Porci sunt qui modo porcino uiuūt. & ita gule & luxurie imunditiis dediti p̄ hoc demonib⁹ sunt subiecti. Dyaabol⁹ eī p̄ gulam capit. tenet & alligat. gaudet & ridet. sic letant aucupes qñ uident aues p̄ gulā captas laqueo. & piscatores qñ uident pisces captos p̄ gulā hamo. eccl̄. ix. Sicut aues laqueo & pisces hamo. sic capiunt hoīes in malo tempe. eccl̄. xviii. Si p̄stes anime tue concupiscētiās suas dabit te in gaudiū inimicis tuis aīa sumit ibi p̄o aīali appetitū & sensuali. In uita sancti phylip̄ti legit̄. qz cū semel plus solito comedisset. et uentē eius intendere accessit ad eū dyabolus palpās uentrē manibus suis dicēs applaudēdo et gaudēdo. modo bene hic. modo bñ. Capit dyabol⁹ peccatozē p̄ gulā. sic latro capit hoīem ut iugulet. Seneca voluptates int̄ res uilissimas reputa. & p̄cipue extirpa ne more latroñ nos opletant ut iugulet. Vitiū gule ē frenū & capistrū dyaboli. & ponit ad os & collū gulosi ut circūducatur eū quo cūqz uult. Gule uitiū est laqueus dyaboli quē dyabolus q̄si auiceps poit in uia. p̄ quā necesse h̄emus trāsire. sic facit fenatoz fere. p̄s. In uia hac qua ambulabā abscederunt sup̄bi laqueū mihi. Hoc laqueo cepit p̄mos pentes. & attempra uit cape xpm p̄ gulāz cū temptauit de gula Greg. ibi. de necessitatib⁹ meis erue me. Necessitates corpales hoc h̄nt piculosum. qz i eis sepe mime dignoscit̄ qd̄ ostra eas uitiū uel utilitatis studio agat. Aug. Sumēda sunt alimēta quasi medicamēta. Sed dum ad quietē satietatis ab indigētia trāsitur. in ip̄o transitu laq̄us cōcupiscētie insidiat. Et post. gaudet ifelix aīa ut obtentu salutis obūbzet negociū uoluptatis. Greg. in nicea. dyabolus p̄imū hoīnem non in carne s; in pomo sibi subdidit seruum adam. xpm nō de carne s; de pane temptauit

utiqz sumēda sunt q̄ nature necessitas querit nō que libido sugerit. S; magnus discretōnis laboz est necessarius huic exactozi uentri aliquid imp̄dere. & aliquid denegare. & in dando gulā restringere. & dando naturā nutrire qz uoluptas sub necessitate se palliat ut eā uix quisqz p̄fectus discernat. Item Greg. Om̄is uitiis suis fauent. & qd̄ ob carnis uoluptatē faciunt ad necessitatis referūt occōnes. & sub necessitatis uelamēto uitiū uoluptatis exercent. Capit aut̄ dyabolus gulosos sic rusticus capit urfos liniēs ramos arboris melle. & cū gradatim ascendit p̄ ramos arboris credēs attingere ad examen & fauū qz credit inuēire in arbore. subito cadēs rapit̄ infouea quā rustic⁹ subitus ei pauit. Sic gulofus delectatōnem querit p̄ diuersa fercula. quib⁹ replet̄ incidit in foueā dyaboli scz in peccatū luxurie. uel aliud. & tandem in infernū. Sic igit̄ patz ex dictis qz gule seruitus ē laboziosa & sua grauitate intolerabilis. Est etiā seruitus ignominiosa sua feditate abhoiabilis. Est nihilominus p̄nitiosa seu flagitiosa sua p̄auitate detestabilis. Gula quippe reddit hoīem deo abhoiabilem & exosum. qz creaturā uilissimā deficiat p̄ferens eā deo. phy. iiii. De gulosis dicit̄ quoz de⁹ uenter est. glo. qd̄ p̄ ceteris diligē & colit̄ hoc unicusqz deus est. Odit deus. qz templū suū querit in phanū dyaboli. & in latrinā seu uas stercoz & sentinā oīm uitiōz. hac habitaculū demonū. ymagiem dei deturpat & denigrat. dei quoqz maiestātē blasphemat. Vñ sup̄ illud. i. cor. x. siue cōceditis. siue bibitis siue aliud qd̄ facitis. oīa in gloriā dei facite. Glo. si uētris sit nimia uozacitas. si te uino ingurgites q̄tas licet laudes lingua resonet. uita blasphemat. Septimo gula ul̄ gulofus amittit delicias meliores. iternas scz & eīnas. De spūalib⁹ & iternis dicit̄. Bern. ad fulconē. quō ignis & aqua simul esse nō possunt. sic nec spūales delitie & carnales. imo sicut aq̄ extinguit ignē. sic gula extinguit spūsancti grām. Hoc signat̄ in hoc qz iohes qui grā interpretat̄. & lucerna xpi dicitur in cōuiuio herodis occidit̄. Et ecōtra spūsanctus apl̄is ieiunantib⁹ & ozantibus datur. Qui seruare uult hūc ignē. seruet eum in sicco sobrietatis. nō in hūido uoluptatis. Ro. viii. qui in carne sunt deo placere non possunt. In carne dicunt̄ eē q̄ carnalitati. & p̄udentie carnis q̄ est mors insepabiliē sic adherent. qz ab ea separari non possunt cōtemptra p̄udentia spūrit⁹ q̄ est uita & pax. he. xiii. optimū ē gratia stabilire cor nō escis &c. gulofus uero neglecta aīa sic curant pascere uentrē suū qz eam bonis spūalibus uacuā esse dimittūt. Cōtra tales dicit̄. Job. xxiii. obliuiscat̄ eius. i. gulofus. miseri cordia. pauit em̄ sterile q̄ nō parit. i. carnez. & uidue nō bñ fecit. i. aīe. Bern. stulti estiatores de mīmis maxiam. i. de corpibus. & de maxis. i. aīabus mīmam curā gerūt. Silēs illi p̄posito qui canē suū tm̄ impinguauit qz regis filiam sibi ad nutriendū cōmissaz ei p̄ualēs iugulauit

Sic caro nimis impinguata spūm deicit & occidit. ut asinus nimis impinguatus leprosus dominū qui p̄sident ei. **E**cōtra sancti dei ut dicit **Greg.** carnē domant spūm roborant. **S**alien⁹ ciboꝝ cōcupiscētie anime sunt detrimēta. & q̄z toplus uenter implet. aīa mīozatur in interioribus uirtutib⁹ & i exteriorib⁹ moꝝib⁹. **B**erū. **Q**uid dicitis obseruatores ciboꝝ & neglectores moꝝ. **Y**pocras & seꝓces ei⁹ docuerūt aīas saluas facere in hoc mūdo. xp̄us & eius discipuli eas pdere. q̄z e duob⁹ magistrū sequi eligitis. **A**t p̄fecto manifestū se facit qui sic disputat. hoc oculis uel capiti. illud stomacho ul' uētri nocet. **P**orro unusquisq̄ qd a magistro suo didicit. illud p̄fert in mediū. **L**egit̄ in miraculis beate uirgis. q̄ beata uirgo curaz h̄z eoꝝ q̄ nō curant de uentris ingluuie. n̄ quadā religione cū quidā medicus intrasset. & respuerz cibos cōmunes dicēs. hoc nocet capiti. hoc oculis. hoc stomacho. cū eēt i refectozio semel & cibaria cōmunia fastidisset ut solebat. uisit beatā uirginē trāseuntes p̄ refectoziiū h̄ntem unā pixidē in manu una. & in alia coclear. & cū cocleari in ore singuloꝝ de electuario suo ponentē. & ita cibaria dura eis sapidissima reddebant. **C**ū autē ad eū uēiret. & hac uisione letificatus os apiret. beata uirgo manū retraxit dicēs. tu tibi tua electuaria habebas. quia de meo nō gustabis. **S**icut uideē delicatis auferre sapore a cibus deliciosis deus. ita uideē deus p̄ orarium excitare & purgare appetitū pauperū ut sint eis sapida & delectabilia grossa cibaria. **A**d qd̄ ponit exemplū magister. **I**ac. de uiriaco dicens. q̄ in dyocesi remensi fuit quidam p̄latus diues & delicatus & fastidiosus ita deliciis. q̄ ita amiserat appetitū q̄ diuersis deliciis non poterat recreari. aut sustentari. sed quasi moriebat̄ languēs in deliciis. **Q**ui despons de salute corpis ordinez intrauit. ubi qui in ultos hēbat pillos cepit ire nudato capite. & uti p̄ce asp̄is cibus & raris. & appetitum recuperare & auide cōmedere. **Q**d̄ audiēs archieps̄ remensis uisitauit eum. q̄z familiaris ei ualde fuerat. & fecit ei p̄tantiā. & comedit i refectozio cū eo. & intues eum qui prius erat languidus p̄ deliciis uidit eū uiuidū & sanū. & comedentē auide plenā scutellam de fabis. post aliā de olerib⁹. **Q**d̄ cū uideret accepit scutellā suā dicens fuitozī coram om̄ib⁹. uade porta ei scutellā meam. & dicas ei q̄ mando sibi q̄ si nō sufficiāt ei ea que intus sunt. cōdat scutellam & totū. & b̄ndixit deū in mirabilib⁹ suis qui esuriētes replet bonis. & diuites dimittit inanes. **N**on solū uacuam facit aīam deliciis sp̄ualib⁹ & internis. uerū etiā celestib⁹ & eternis de quib⁹ in. p̄s. dicit̄ satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. **V**n̄ hic faciā uigiliam. ut in festo gaudeā. in uigilia abstiebo. i festiuitate me satiabo. **B**erū. totū tempus p̄ntis uite uigilia ē sollennitatis future. nec cāberis uigilie asp̄itatem. si consideres sollennitatis eternitatem & immensitatem. p̄s. **E**xpectabūt onagri in siti sua.

qui licz uehementē sitiant. nolūt tñ bibere aq̄s turbidas. sed expectant usquequoq̄ p̄ueiant ad limpidissimū fontē. **A**que turbide & defluentes sunt tempales deliciae. fons limpidissim⁹ deliciae et̄nī gaudiū p̄manentes. p̄s. **S**itiuit animam meam ad deum fontē uiuū. &c. **D**nt̄ naturales q̄ salmones de mari in quo nutriunt̄ aq̄s dulces sitientes p̄ fluuiū ascēdentes non quiescūt nec retrocedūt usquequoq̄ uenerit si possunt ad fontē uiuū. **H**ic inuitati sumus ad cenā sc̄z agni p̄uidi delicatissimaz. **Q**ui ad cenā delicatissimā inuitat̄. abstinet libenter in p̄zadio a grossis & asp̄is cibus p̄zadii. ut possit postea delicatōzibus que pantur incena se replere. de quib⁹ nō gustabūt p̄pter alias delicias istius exemptozes. ut legit̄ **Luc. xiiii.** **I**mposibile est em̄ ut dicit **Hiero.** tempalibus simul & eternis deliciis p̄frui. hic uentrē & ibi mentem replere. **S**eneca. **S**i uis i p̄petua uoluptate esse. nō uoluptatib⁹ adiciendū est. s̄ cupiditatib⁹ subtrahendū. **C**ū quidam claustralis i quodā monasterio durā & asp̄am uitaz gerēs cū aliis claustralibus attēderet q̄ officiales multis frequētē deliciis fruēntē i cameris. bona abbatiē s̄sumētes murmurabat in corde suo. **C**um autē quadā die multi cōueissent p̄ozes & abbates eūtes ad capitulū. abbas illi⁹ abbatiē fecit eis m̄lta delicata & diuersa fercula p̄parari. & datus ē dictus claustralis eis seruitoz. **C**ū autē sederēt ad mēsas cū dictis officialibus. & deponzasset dictus claustralis ferculū p̄imum & grossius. ait. **A**ccipite hoc & nihil ultra. **Q**d̄ audiētes cōederunt multū de dicto ferculo nō sp̄antes de aliis. **I**dem dixit cū apponeret s̄m ferculū & tertiū. & sic de aliis. & tñ cōederūt de p̄imis q̄ nō potuerūt de delicatōzib⁹ ultimis aliquid cōmedere. **V**n̄ finito cōuiuio cōquesti sunt abbati de dicto monacho. q̄z uocauit abbas suus uolēs scire quare hoc dicerz. & cōpuliit eum d̄re. qui ait. uos dñi magni bona abbatiay uoluptuose expēditis de quib⁹ claustrales ieiunāt. & de loco p̄nie claustris facitis uobis p̄dysum uoluptatis. & q̄z p̄tē hic accipitis. & deteriorē eam facitis. cū nō sit trāsitus a deliciis ad delicias. qui p̄ntes delicias p̄ p̄te accipitis. nihil deliciaꝝ ultra hāc uitā uos habituros cōfidatis. s̄m qd̄ dicit dñs diuiti epuloni. **R**ecordare fili. quia recepisti bona i uita tua. & lazarus s̄m mala. nūc uero hic cōsolat̄ tu uero cruciaris. **I**tē in uit. pa. cū quidā quere ret a quodā patre cur tāta abstinentia se afficeret. ait. **O**mnes labores uite mee nihil sunt ad opationem unius diei labozis futuri aut unius hore refectōnis eterne. i qua nec oculus uidit. nec auris audiuit. nec in corz hoīs ascendit q̄ p̄pauit deus diligentib⁹ se. & expectantibus implere se. & delcari amoꝝe illius refectōnis q̄ exupat omnē sensum & desiderium. **O**ctauo. gula p̄ducit ad tremendū iudiciū & horrendū suppliciū. **A**d tremendū inq̄z iudiciū. q̄z tam de excessibus gulae q̄z de sumptibus supfluis op̄rebit reddere rōem. nā p̄ uno

uentre pascendo. uel de hoc qđ guloſus unus ex
pendit in uno pzadio. possent multi pauperes
refici. qui aliquando ex eo qđ supflue expendi
tur. spoliat. eccl̄. xii. **Letare iuuenis** in adoles-
cētia tua & in bonis sit cor tuū. & scito qđ pro
omnibus hiis adducet te dñs ad iudiciū. **Berñ.**
Letare iuueis in adolescētia tua & scito. qđ cito
ueiet que te p hoc absorbēbit subito eterna tri-
sticia. **Quidā comes** pictauēsis scire uoluit qđ
status esset in hoibus delicatōz. **Et cū** erāffigu-
rasset habitū suū & diuersos exptus fuiss; mo-
res. status & societates diuersoz hoim. rediit
ad pstinum statū dicens. qđ delicatissima erat
uita mercatorz in nūdinis. qui intrat tabernac-
lū in quib; inueiunt pmpas & patas quas uo-
lūt delicias. nisi unū obsisterz scz finalis ratio
quā hñc reddere de omnibus sumprib; factis.
plene soluere omnia. etiā minuta qđ tam hylarē
exponderūt. **Sic** in egressu mūdi oportet redde-
re rōem de omnib; expensis. **Ad hoc** facit ex-
plum de quodā monacho qui factus eps satis
reiecit qđtum ad uictum & habituz ea que ad
monachū ptebant. cū aut ueisset ad abbatē
am de qua fuerat assumptus. & monachi face-
rent ei magnū festū. quidā frater ouerſus uir
utiq; ualde religiosus & otemplatiuus astans
ei in cogitatōibus suis totus uidebat absorptus
Quē intuēs eps irrisorie dixit ei. frat. dicas no-
bis qđ in raptu tuo uidisti. cui uehementer in-
stati frater ille rñdit. dñe ex quo me cōpellit
dicam uobis. uidebat mibi qđ dum esset añ ia-
nuā padyſi ueiebatis. & uos illuc rogans por-
tariū ut uos intrare pmitteret. **Inquire** illi qđ
re deberetis intrare. et que eēt cōditio urā uel
pessio. rñdistis uos esse monachū sancti bñ-
dicti. **Vocatus** aut sanctus bñdictus. et reqsi-
tus an uos recognosceret monachū esse suuz
ait. qđ uix apparebat in habitu. s; requirere
i uictū. **Inquirenti** portario quō poss; hoc cog-
noscere. dixit apiat uenter eius. & uideamus
si plenus ē fabis refectorii. quo apto. nulla fa-
ba uel cibus refectorii ibi ē inuent; s; coxe ca-
ponum gallinaz. & anserū ac uolatiliū alioz
pppter qđ iudicātū est uos nō debere illuc tra-
re cū obseruatozib; regule sancti bñdicti. **Ro.**
xiiii. **Caro** & sanguis regnū dei nō possidebūt
nec corruptio in corruptionem. **Hiero.** impos-
sibile ē ut pñtib; & futuris qđ fruā bonis.
ut h uentrē. & ibi mentē repleat. ut de delitiis
erāseat ad delicias. ut in utroq; seculo primus
sit. ut in celo sil & in terra appareat glosus. ut
hic cū hoc seculo gaudeat. & in celo cū xpo reg-
net. **Ex quib; sequit** qđ gula pducit ad horren-
dum suppliciū. sic maifeste docetur. **Luē. xvi.**
mortuus ē diues & sepultus in infernū. **Et p**
crucioz ait in hac flamma. **ysa. lxxv.** **Qui** come-
dūt suillā & ius pphanū in uasis suis. isti fu-
mus in furore meo. & ignis ardens tota die.
Naū. i. **Sicut** spine se inuicē opletunt. sic cō-
uiuuium pariter potantiū quasi stipula aridi-
tate plena osument ab igne scz infernali. **Job.**
xx. **Vetnā** impleat eius uentē ut emittat in eū

dñs iram furozis sui. & pluat sup eum belluz
Dicebat magister Iac. qđ diuites eplones sunt
similes accipitri qui uiuit de rapia. auis rapax
& unguib; tenax. qui delicate in uita sua car-
nibus pascit. honozifice tractat. portat. & pal-
pat. s; qđ cito mortuus ē. & pluma est ei ablata
in lutū piiciē canibus & auibus deuozandus.
Contra gallina cū magna mēditate acqui-
rēs sibi uictū. in uita sua abiicit. **Mortua** autē
honozifice tractat. & patur. & sup mensaz re-
gis apponit. **Sic diuites epulones spoliati bo-
nis omnibus in morte piiciunt canib; infernali-
bus deuozandi.** **Contra paupes** honozifice pa-
ti regis eterni mēse apponunt. **Hoc** p; de di-
uite & lazaro. **Luē. xvi.** **Itē** in uic. pa. cum ab-
bas Zenon iret de heremo in palestina. & fati-
gatus labore sederet iuxta agrum plenū cucu-
meribus. cepit esuriēs cogitare qđ surgeret. ac-
cipet. & comederet de cucumerib;. cogitās qđ
nō esset grāde peccatū tollere ad refectionē su-
am. qui cogitatōni sue sic ait. qđ fures in tozme-
ta mittunt. oportet ergo pus sustinere qđ furer
Et quō potero sustinere tozmenta furū. & sur-
gēs stetit inestu. p quib; dies affligens & cō-
burens corpus suū. & dixit cogitatōni sue. qđ
nō possum sustinere tozmetā. ideo oportet me
furtū nō facere. s; magis abstiere. & de labore
manuū uictum acquirere anteq; tozmetā fu-
rum incurram.

DE EBRIETATE. DIS. II.

Dicto de peccato gulae in gñali. dicendū
est spāliter de ebrietate. **Sz** qđ ebrietas
multipliciter accipit in scriptura. **Ideo** p-
mo uidendū est quot mōis accipit. **Secundo**
dicendum erit de ebrietate que est species gu-
le. **Impm̄is** igit ē sciendū qđ sic legim; in scrip-
tura sacra. quedā est ebrietas laudabilis & op-
tanda. quedā culpabilis. & uitāda. **Ebrietas**
laudabilis & optanda quadplex inuēit. **Est**
enī ebrietas quedā anagogica. quedā theolo-
gica. quedā exeatca. & quedā deifica. **Prima**
ebrietatem facit uinū diuine dulcedinis sacra-
mentaliē mīstratum. **Secūdam**. uinū hui; cō-
cionaliter pclamātū. **Tertiā** facit uinū hmoi
inuisibile in stillatum. **Quartā** facit idē uinū
ineffabile degustatū. **Prima** quidem ebrietas
est anagogica. i. sursum ductiua. in qua uinū
diuine dulcedis ppinat fidelib;. circūelatū
spēbus uisibilis sacramēti scz panis & uini in sa-
cramēto altaris. in quo p sensibiles spēs panis
& uini manuducimur. & sursum agimur ad
aliqualiē degustandū diuine dulcedinis boita-
tem. i. xpm uerū deum & hoim qđ credimus
ibi uere pfecte & integre cōtineri. **De hac** dici-
tur in ps. pasti in cōspectu. m. mensam adu-
sus eos qui tri. me. **Impiguaſti** in. o. ca. me. et
calix meus inebriās qđ pclarus est. **Nota** et ex-
pone qđ paucis explicari nō potest. ideo subti-
lioz lectozi relinquitur exponendum. **De hac**
etiā ebrietate dicit apls. i. cor. xi. qđ in cena do-
mini. id est in sacramento qđ dominus in ce-
na instituit. alius quidem esurit. alius autem

ebrius est. qz licet multi frequenter celebrent. ul
 istud recipiant sacramentū. tñ non omnes eq̄li
 ter huius sacramēti p̄cipiunt sp̄ualem effectū
Nam aliqui remanēt in deuoti. aridi. & uacui
Alii uero diuino inebriant̄ amore. Sic dicitur
Iere. xxxi. Inebriabo animas sacerdotū ping-
 uedie sc̄z deuotōnis. & ppl̄s meus implebit̄ bo-
 nis meis. **S**ecūda ebrietas ē theologica. que fit
 p̄ uerbū diuinū cōtionalit̄ p̄clamatū in p̄dica-
 tōne. uel litteralit̄ exaratū in studio uel medi-
 tatōne. qz tanta est uirtus diuini sermonis in
 p̄dicatōne. q̄ hoīem audientem inebriat uino
 cōpūctōnis. sic dicit̄ in. p̄s. potasti nos uino
 cōpūctōnis uel insolite deuotōnis. sic dicit̄
ysa. lv. Quēadmod̄ descendit ymb̄ & nix de ce-
 lo. & illuc ulera non reuertit̄. s̄ inebriat terras
 infundit̄ eam. & germiare eam facit &c. Sic
 erit uerbū meū qd̄ egrediet̄ de ore meo. nō re-
 uertet̄ ad me uacū. &c. **A** studio uero uel me-
 ditatōe uerbum diuinū inebriat feruēdo zelo
 salutis aīaz & honozis diuini. qz qñ studet q̄s
 uel meditat̄ uerba scripture sacre. & ex alia p̄-
 te cōsiderat horrenda flagitia que fiūt. p̄ q̄ de-
 us dehonozat̄. & cōtinue blasphemāt̄. gr̄a sp̄i-
 ritus sancti stemnit̄. sanguis xp̄i oculcat̄ & ui-
 lipendit̄. **I**te cōsiderat q̄ aīe xp̄i sanguine p̄ciso
 redempte currūt ad mortē damnatōnis eter-
 ne. feruet sp̄s accendit̄ zelus & amicus dei ue-
 lut ebrius cōmouet̄. Sic ebriū se fateē Ieremi-
 as zelo dei feruēs. cum dicit. xxiii. factus sum
 quasi uir ebrius. & quasi hō madidus uino a
 facie dñi id ē ex cōsideratōne & zelo honozis
 dñi. & a facie sanctorū uerborū eius id ē quan-
 do ex cōsideratione sanctorū uerborū p̄pendo
 damnatōnem innūabiliū aīaz. **S**equit̄ em̄
 qz adulteris repleta est terra &c. fact⁹ est cur-
 sus eorū malus. et fortitudo dissilis. **T**ercia ē
 ebrietas exatica. qñ sc̄z homo ī cōtemplatōne
 diuina sup̄ se diuinit⁹ eleuat̄. illustrat̄ inflā-
 mat̄. ac sup̄na tact⁹ dulcedie debriat̄ sic dicit̄
 ip̄e dñs. **Iere. xxxi.** inebriauit̄ aīam lassam. **E**t
 ī. p̄s. **V**isitasti terrā et inebriasti eā &c. **Q**uar-
 ta est ebrietas beatifica. ī qua diuīe dulcedinis
 uinū meracissimū. et in sua plenitudis immē-
 sitate potat̄. **A**d quā ebrietatē sp̄s sanct⁹ iui-
 tat̄ canē. v. comedite. bibite et inebriamini ka-
 rissimi. **P**salmista loquēs de beatīs aīe. Inebri-
 abunt̄ ab ubertate domus tue. et torrente uo-
 lupratis tue potabis eos. qm̄ apud te est fons
 uite. et in lumīe tuo uidebimus lumē. nota &
 expone. hec sunt igit̄ ebrietates laudabiles. et
 optāde. **S**ilr ebrietates multiplices sunt ui-
 tande. **P**rima est intempata gustus auuiditas.
Secūda mozdīata carnis p̄citas. **T**ercia im-
 moderata mūdi cupiditas. **Q**uarta quā parit
 feralis crudelitas. **Q**uīta quam parit penalis
 acerbitas. **P**rima dico ē quā causat̄ intempata
 potus cupiditas. q̄ uisitatiōni uocabulo uocat̄
 ebrietas. **A**lie uero metaphozice sic uocat̄. **D**e
 p̄zima dicit̄. **Gen. ix.** bibit **N**oe uinū & inebri-
 atus est. & eccl̄. xxxi. uinū in iocunditate crea-
 tum est. & nō in ebrietate &c. **R**eg. xxv. **C**o-

nabal iocundū. erat em̄ ebrius nimis. **S**ecūda
 est ebrietas quā cāt mozdīata carnis p̄citas
 de qua dicit̄. p̄. vii. vbi mulier libidiosa pud-
 cat iuuenē ad libidinem dicēs. inebriemur ube-
 ribus & fruamur cupitis amplexib⁹. **T**ercia ē
 quā parit mozdīata mundi cupiditas. de qua
 dicit̄. ysa. xxviii. sacerdos & p̄pha nescierunt
 p̄ze ebrietate cupiditatis sc̄z & ambitionis. ab-
 sorpti sunt a uino. errauerūt in ebrietate. nesci-
 erūt uidentē ignozauerunt iudicium. nota &
 expone. **E**t qm̄ plimum ex diuitiis ozit̄ sup̄bia
 & elatio cordis. vtrifqz cōminat̄ dñs maledi-
 ctionē suam dicēs. ysa. xxviii. ve cozo ne super-
 bie. ebriis effraym. effraym interpretat̄ crescens
 uel fertilitas. p̄ qd̄ designant̄ cupidi qui sem-
 p̄ uolūt crescere & augere possessiones. & ī ter-
 renis fertilitatē habere. ex quib⁹ ebrietas men-
 tis. & alienatō rōnis. & obliuio dei & sui cau-
 sat̄. **Q**uarta ē ebrietas quā parit feral̄ crudeli-
 tas. qua uidelicet hō sicut penam. angustia. &
 sanguinē innocentū. **D**e qua iniquitate dicit̄
 apoc. xvii. uidi mulierē ebriā de sanguine san-
 ctōz. **H**ec mulier ē iniquitas. sic pat̄ in textu
De hac dicit̄ ī p̄cipio eiusdem. cū ea fornicat̄
 ti sunt reges terre. & inebriati sunt qui ihabi-
 tant̄ terrā de uino p̄stitutōis ei⁹. **M**ulti adeo
 inebriati sunt h̄ uino. q̄ uiduas & orphanos
 & alias p̄sonas miserabiles sine misericordia
 p̄secunt̄. **Q**uinta ē ebrietas quā parit penalis
 acerbitas de qua treñ. iiii. repleuit me amaritu-
 dinibus. inebriauit me absynthio. hoc pōt̄ di-
 cere uel p̄tens qz dñs replet amaritudie cō-
 pūctōnis. uel hō qui p̄ peccatis suis tempali-
 ter affligit̄. **S**ed impiis obduratis dicit̄ **Iere.**
 xxv. bibite & inebriamini. & uomite & cadite
 & nolite cōsurgere a facie gladii qz ego mittā
 inter uos. & deut. xxxii. reddam ultōem ho-
 stibus meis. &c. **I**te **Iere. xli.** dies ultōnis dñi exerci-
 tuū. ut sumat uindictā de inimicis suis. deuoza-
 bit gladius & saturabit̄. inebriabit̄ sanguie co-
 rū. **I**te **Ie. li.** Inebriabo eos ut sopiant̄. & doz-
 miant̄ somnū sempiternū. & nō cōsurgāt.
Et infra. inebriabo p̄zicipes eius. & sapiētes ei⁹
 et duces & mgratus eius. et fortes. & dozmi-
 ent̄ somnū sempiternū. et nō exp̄giscuntur.
 somnus iste nō est quietis. s̄ detentōnis. &
 damnatōnis eterne. **Q**uatuoz ultimis ebri-
 etatib⁹ p̄termisiss. de p̄zima que est sp̄s gule
 sp̄aliter est dicenduz. **E**t circa hāc cōsideranda
 sunt quatuoz. **P**rimo utzū ebrietas sit pecca-
 tū. **S**ecūdo utzū sit p̄ctm̄ mortale. **T**ercō utzū
 ebrietas excuset a peccato. **D**e istis trib⁹ requi-
 re infine libzi. **Q**uarto de hiis q̄ hoc uitiū ostē-
 dunt detestandū. **C**irca qd̄ sciendū q̄ hec ebri-
 etas euacuat omnē censuz. & uirtutē debilitat
 infatuat omnē sensum. mltis modis p̄cipitat
Primo qd̄dem ebrietas euacuat omnē censuz. eb-
 osi nāqz cōsumūt omne bonū tempale. et fiūt
 paupes et egeni. p̄pter qd̄ dicit̄. eccl̄. xix. opa-
 rius ebriosus nō locupletabit̄. qz quicqd̄ op̄an-
 do pōt̄ acquirere uel lucrari totū expendit. &

frequentius amplius in ebrietatibus societatis
& tabernis. **Ite** omne bonum spirituale dissipatur ebri-
osi. quia ebrietas est mors omnium uirtutum & mo-
rum. **Cryso.** ebrietate fit iactura fere omnino bono-
rum. **Si** habeat homo humilitatem. mansuetudinem.
prudenciam & cetera homini omnia praeiungit in pel-
agus iniquitatis. **Et** sicut ebriosi sepe uestibus suis
materialibus spoliantur. sic eorum anime uirtutibus de-
nudantur. **Vnde** dicitur trecentis. **Inebriaberis atque**
nudaberis. **Et** **Naui.** **Inebriaberis & eris de**
specta. **Ite** ebriosi perdit bona celestia & eterna
quia sicut dicitur. **i. corinthios. vi.** neque ebriosi. neque male-
dici. neque rapaces regnum dei possidebunt. &
Gal. v. **Manifesta** sunt opera carnis quae sunt ebrie-
tates. comessationes. **Sequitur** quod talia agunt reg-
num dei non consequentur. **Ite** super illud. **Io. ii.** **Ce-**
pit eicere uendentes & ementes de templo di-
xit glo. quod si ibi ebriosos inuisset & homini. quod
d. multo fortius eiecisset. **Ad** hoc magis exclu-
dentur a regno ne ingrediantur ebrii fedi. ubi
sancti inebriantur ab ubertate domus dei. **Se-**
cundo ebrietas omnes uires debilitat tam spi-
rituales quam corporales. **Videmus** ad litteram quod ebrius
nutat corpore toto. & pedibus cespitat. nec mem-
bra sua potest sustinere. sed uires spirituales multo ma-
gis amittit. **Bern.** **Ebrietas** multiplicat uerba.
obliquat lumina. gradum facit errantem. capitis
opatur uertiginem. stomachi efficit tormenta. &
uiscera ipsa distendit. **Aug.** **Ebrietas** inuoluit lig-
uam. corrumpit sanguinem. & omnia membra debi-
litat. uitam diminuit. & omnem salutem exterminat
complexionem immutat. & totum corpus desiccatur.
Qui enim nimis bibunt in sero. sitiunt & aridi sunt
in mane. **Vnde** in persona ebriosi dicitur. **p. xxiii.**
Quoniam euigilabo & rursus uina repiam. **Naum.**
i. **Sicut** spine se in uicem oplectunt. sic conuiuium
pariter potantium quasi stipula ariditate plena
Et sic aridi sunt a uino materiali. ita imo lo-
ge magis a uino spiritualis gratiae. & sic debilitat &
enuat uires corporales. ita & uires spirituales. **Vnde**
qui in sobrietate sunt inuicibiles. in ebrietate
uincuntur. sicut patet de benadab rege **Syrie. iiii.**
Reg. xxi. **Qui** dum biberet cum triginta regibus
inebriatus uictus est per pedessecos principum pu-
ciae cum mirabili exercitu suo. **Silr iudith. iiii.**
Holofernes inuicibilis sobrius. ebrius a mulie-
re uincit & occidit. quia uino prius fuerat supra-
tus. **In** hystoria karoli legitur quod cum fracti es-
sent insuperabiles a sarracenis. & semper eos uin-
cerent duo reges sarracenorum. permittentes quod bap-
tizarentur miserunt eis uinum fortissimum & mulie-
res sarracenas quorum multi inebriati & uicti
a uino inciderunt in fornicationem. & uicti sunt
& occisi a sarracenis. uicti primo spiritualiter & po-
stea corporaliter. **ii. Esdre. iiii.** **Vinum** praeuallet omni-
bus qui bibunt illud. **Tertio** ebrietas infatu-
at omnem sensum. aufert enim uel impedit & sen-
sus exteriores & sensus interiores. exteriores
quidem ut sint aliqui ebriosi. sic ydola. de quibus
dicitur in. **ps. os** habet & non loquentem. oculos habet
& non uidebunt &c. **De** oculis spiritualiter dicitur. **p.**
xxiii. **Cui** uel cuius patrie uel &c. cui suffossio

oculorum. nonne hiis qui morantur in uino. & stu-
dent calicibus epotandis. **Aug.** **Ebrietas** ita ho-
minem excecatur ut ubi sit nesciat. oculus ita cecus
est ut unum pro alio accipiat. & de uno duo ul-
tria uideantur. **Ite** sensus interiores ligat & impe-
dit. sic dicit **Aug.** **Ebrietas** aufert memoriam.
dissipat sensum. confundit intellectum. **Blande**
enim seducit. sic dicit. **p. xxiii.** ne intuearis ui-
num quoniam flauescit. & cum splenderit in uetro co-
lor eius. ingredietur blade. & in nouissimo morde-
bit ut coluber. & quasi regulus uenena diffun-
det. **ii. Esdre. iiii.** **Vinum** seducit mentem. **Item**
Greg. **Ebrietas** est blandus demon. suaue pec-
catum. dulce uenenum quam qui habet se non habet. quam
qui facit peccatum non facit. sed rotus est peccatum
Ebrietas sic infatuat hominem quod facit eum fatuum
dyaboli ut cito faciat & loquatur stulta quaecumque
quod dyaboli ei suggererit. **p. xx.** **Quicumque** hiis
id est uino & ebrietate delectatur non erit sapiens.
Sicut patet de **Nabal** qui stultus interpretatur. qui
stultis uerbis suis prouocauit contra se **dauid** &
seruos eius ut uellet occidere tam eum quam om-
nia que habebat. nisi obstiterat **abygayl** qui erat
ebrius nimis ut legitur. **i. Reg. xxv.** **Sepelire** enim
ebrietas hominis rationem ut non discernat quod dicat ul-
agat. ut legitur ibidem de eodem **Nabal.** quod cum diceret
ei uxor sua in mane cum digessisset uinum quod dixit
rat uel egat cum esset ebrius & offensam **dauid** emoz-
tuus est cor eius & factus est quasi lapis. **Ebrietas** sic
infatuat hominem quod reddit eum brutale. imo brut-
to uiliore & minus rationabile. **Iuxta** illud. **Bern.**
Nihil bestialius homine. qui est ratio uigens & non
ratio ne utens. quia ebrius non habet uisum rationis
De hiis etiam dicit **Criso.** **Melior** est ebriosus ali-
nus. rationabilior uideatur hiis canis. uenit enim eorum
ultra sufficientiam non bibit. & si multi sint co-
gentes. multo enim deterior est qui sine coactione
se inebriat & transgreditur mensuram quam nouit si-
bi sufficere. **Ideo** ebrius dicitur quasi extra biam id
est extra mensuram quam transgreditur. **Item** non so-
lum reddit hominem fatuum. sed etiam insanum. & quasi
demoniacum. & mente alienatum. **Osee. vii.** **Ce-**
perunt principes furere a uino. **Seneca.** **Nihil** ali-
ud diffinitio ebrietatis quam uoluntaria insaniam.
Item **criso.** **Nihil** dicitur a demoniacis ebriosus. **Si**
milit enim non uerecundatur & insanit & demo-
niaco quidem miseremur. hunc autem auertimus &
odimus. quia uoluntarie reddit se impotentem. quod
non facit demoniacus. **Phis.** **Sicut** in precipicio stans
tem leuis motus impellit in ruinam. ita uino
infusum puus dolor incitat in furores. **Bern.**
Ebrietas est mentis alienatio. uirtutum depredatio
ymago mortis. similitudo furoris. & ipsam uere-
cundiam interimit. mentis & ozis custodiam ex-
pellit. pudoris caracterem eicit. castitatis signa-
culum frangit. **Dandam** ad alexandrum rex &
doctores **bragmano.** **Vos** emittis uinum insaniam
& uinum uos inebriando sepeliatis. **Et** post. **Nos**
magis morietur quam ebrietatez nobis imprecamur. pro
quam necesse est hominem totis corporibus & sensibus
interire. **Quantum** ad sapientiam pertinet. ebrius
mortuus est. perdit enim ipsam quam de hominibus

dedit summā mentem suā. Ad hoc autē q̄ dicitur q̄ ebrietas facit hōiem bestialē. facit exemplū de ceruo quodā domestico cuiusdā diuicif qui bibens uinū inebriatus ē & p̄ ebrietate saliens. & discurrens habuit crus fractus. de quo dolens & verecūdatus noluit postea uinū bibere quoquomō. **S**ile dicit de pica q̄ inebriata discurrebat & saliebat p̄ mēsas. q̄ fracta tibia p̄ ebrietate. nūq̄ postea uinū bibit. **I**te q̄dam honestus hō uadens i nozmāniam curialiter ē receptus & inuitatus ad potus equales s̄m mozē illius terre coactus a p̄famili. uxore & filia & aliis tantū bibens licet inuitus. & inebriatus q̄ uix ascēdere potuit equū suum. ī sero autē adāq̄ns equū illū postq̄ sufficientē biberat inuitabat ad bibendū amplius. s̄ cum equus nec minis. nec p̄cibus nec etiā calcari b̄stimulat̄ uellet ultra bibere. dixit ille. heu miser ego plus bibi q̄ debui. & q̄ potui sustinere. & tu nō uis amoze mei nec timoze minarū nec etiā doloze penali plus bibere q̄ tibi sufficiat. in hoc facto quincoz esse bestialioz q̄ sit equus. **Q**uarto ebrietas in mltā mala p̄cipitat. **P**rimo quidē p̄cipitat ī multa flagitia. qz sopit hōiem et sopoze sepelit. et aufert totum usum oim et iducit obliuionē. vnde p̄. xxiii. **E**ris quasi dozmiēs in medio mari. et q̄si sopitus gubernatoz amisso clauo. id ē anchoza. **S**icut enī nauis dum gubernatoz dozmit et anchoza amissa est ducit et cōferē a quolibet flatu uenti. sic mens ebrii cuius ratio consopita est. et sine anchoza timozis dei de facili ducit ad omne peccatū. leui flatu temptatōis. **ccxi. xxxi.** **V**inū multum potatū irritatōem et irā et ruinas multas facit. **V**isō. **V**inū uirus ē et p̄ualet aīe. uino luxuriā excitat. pocula fomēta sūt luxuie. et igni igne adiecto maius crescit incen diū. **P**oeta. **E**t uenus in uinis ignis ī igne fuit. **A**ug. **E**brietas mltos subuertit. sensum minuit. egritudinem ingerit. alienat mentem. inflāmat ad libidinē. impellit ad uerbera **G**alienus medic⁹. **M**ltis peccatoz uiculis capitiuānt. qui multo mero se inebriant. **N**ull⁹ ei p̄ctō potest resistere. qui se nō p̄t gubernare **S**pāliter ebrietas impellit ad luxuriā. sicut p̄z de **L**oth. **G**en. xix. **V**n̄ due filie eius odixerūt inuicē. **I**nebrimus eū uino. &c. vnde absozbtus a uino cōcubuit cū eis. et nō sensit quādo intrauerūt uel exierūt ab eo. **I**tem exemplū de monachis quibusdā qui ueīentes ad **S**alaadiū inceptunt eū mouere ad ouersionē. ille autē quesiuīt de religione eoz. de uictu & abstinentia. & si abstinerēt a carnib⁹. & a mulieribus. dixerūt q̄ sic. si abstinebant a uino dixerūt q̄ nō. **Q**ui recepit eos honozificē. & fecit pari de licata s̄m mozē eoz sine uino. & cū dozmirēt misit eis mlieres ad sollicitandū eos. ipi autez eas a se uirilit̄ abegerunt. **P**ost aliq̄ztū tempis cū abstinuissent a uino fecit eis p̄pinari fortissimū. illi autē qui a uino diu abstinerant. auidius biberūt. nō t̄pantes uinū ut optuisset nec tempauerunt se a uino. & cū eēt inebria

ti. & quasi cōsopiti misit ad eos dictas mulieres in quib⁹ sollicitantib⁹ incurrerūt absozbtū a uino. **V**n̄ dictus sarracenus cōfutaui eos. **I**deo bñ dicit apls. eph. v. **N**olite inebriari uino in quo ē luxuria. **G**nat etiā iras. rixas. cōtentōes. uerbera. cōtumelias. blasphemias. ac etiā homicidia. vnde de facili mouet uir oītra uxozē. pater oītra filiū uel amicū quēcūqz. **ccxi. xxxi.** **I**n cōuiuio uini non arguas p̄ximū. **ii. Esdre. iii.** **R**egis & orphani facit mentē uanā **E**t post. **C**um inebriati fuerint nō meminerūt amicitia nec fraternitatē. s̄ sumūt gladios &c. **S**equit̄. & cū surrexerit a uino nō meminerūt qd egerit. **ysa. xxviii.** **H**ii quoqz p̄ uino nescierūt. & p̄ ebrietate absozpti sunt a uino. **H**ier. **Q**ui luxuriat̄ uiuēs mortuus ē. & qui inebriat̄ mortuus & sepultus ē. rōnis em̄ uile sepulchrū est ebrietas. **S**ic em̄ dñā domus dozmit̄te perstrepit tota familia. sic rōne crapula & ebrietate sopita & sepulta perstrepit turba omniū uitioz. **B**ragmanoꝝ rex alexandro. **V**os in cōmessatōibus ur̄is non añ finem ponitis q̄z furere incipiat̄. & illud qd aliq̄ztuluz sapere uidebamini. bibendo perdat̄is. **V**os emitis quō insaniat̄is. & vnde uos inebriando sepe liat̄is. **I**tem nō celat secretū oīsilium. nec p̄fert discretū iudiciū. **V**n̄. p̄. xxxi. **N**oli o lamuel uinū dare regib⁹. **E**t post. **N**e forte obliuiscat̄ iudicioz & mutet cām filioz paupis. **ii. Esdre. iii.** **E**brius nō memit iustitiā aut debitū. **ysa. xxxviii.** **S**acerdos & p̄pha pze ebrietate errauerūt. nescierūt uidentē. ignora uerūt iudiciuz ut sup̄. eph. v. **N**olite inebriari uino. **G**lo. nihil est ita indecēs in eo qui h̄z iudicare sicut ebrietas. **I**cē ebrietas p̄cipitat in multa picula. **N**ec mirū qz facit hōiem insanū & demoniacum. ut dictū est. vnde sepe facit hōiem mozi mala & inopinata morte. sicut patz. **ii. Reg. xiii.** **C**ū temulentus fuerit amon. pcutite eū. & interficite. & fecerunt pueri absalon eius p̄cepta. **A**d idem iudith. xiii. **D**e holoferne. quē ebriū occidit iudith. **E**t. i. **M**ach. xvi. **O**ccidit̄ symon ebrius improuise. **D**añ. v. **B**althasar potando uidit manū scribentes in pariete. mane. thethelphares & in nocte occisus ē. **A**d idem facit qd legiē in cronicis multis. **C**ū gens hūnoꝝ & uadali & alemāni egressi de meothib⁹ paludibus locis. & accessis expulissent gothos de sedibus suis. & dicti gothi timoze eoz confugissent ad exercitū romanū. impante ualente arriano. & facti essent p̄ eum arriani. insurgētes cōtra romanū exercitū qui nolebat eis dare uictualia. licet ei militaret̄. interfecerūt dictuz ualentē & exercitū romanū. facto sibi rege theoderico. cū occupassent romani & ytaliam & greciā & alias diuersas mūdi ptes. attila rex hūnoꝝ cū uandalis insecut⁹ ē eos. occiso theoderico rege gothoz cū exercitu suo. & euticiū & patriciū romanoꝝ cum exercitu suo uicisset & spoliasset omnia. uictoz rediens ad terrā suā. a uino uictus ē p̄ hunc modum. dum ī nuptiis esset adeo inebriatus ē q̄ p̄ uini

calefactione absozbtus tm̄ p̄ nares sanguinem effudit q̄ quasi insensibiliter mortuus expirauit. a uino & sanguine subito suffocatus. De quo scribit̄. Hic est atrila metus orbis. tremor hoim. flagellum dei. amatoz belli. &c. Et post Qui cum uicisset omnes a uino uictus ē. & occisus. Multi em̄ p̄pter nimiam potatōem ab ipsa potus supfluitate suffocantur. eccl̄. xxxvii. Propter crapulam multi obierūt. Luc̄. xxi. Attēdite ne corda uestra grauent̄ crapla & ebrietas. Sicut patet de illo aurifabzo. de quo refert petrus clugniacē. q̄z liberauit beatus nicolaus a demonibus & damnatōe inferni. qz ei deuotus fuerat qui bonus in aliis erat. nisi q̄ aliquñ cōsueuerat nimis bibere. qz aliquñ nimis ingurgitatū dyabolus suffocauit sub spē buphonis. coz eius opprimēs. & eū subito extingūens. ad infernū trahēbat tozquendū. & liberatus p̄ beatū nicolaū ut p̄e dictū est de pena purgatozū grauiē tozquebat̄. Vñ. leui. x. p̄cipiē sacerdotib⁹ ne uinū. uel aliqd̄ qd̄ inebriare possēt biberēt. in quo dabat̄ intelligi q̄ nō est deo gratū misterium ebrioz. Itē nazareis p̄cipiē. leui. vi. q̄ quia sanctificati. & consecrati erāt dño non biberēt uinū. nec omne qd̄ inebriare possēt. Item ad exemplū filioz rechab mittit dñs iudeos. Iere. xxxv. Qui cum p̄pinarēt eis uinū ut biberēt dixerūt. nō bibemus uinū. qz ionadab pater n̄r filius rechab p̄cepit nob̄ ne biberemus uinū. Exemplū farracenoz. q̄ abstinet̄ ad p̄ceptum mahumeti. nisi in quibusdam festiuitatib⁹ suis in quib⁹ p̄ ebrietate in faniūt. Item ebrietas p̄cipitat in inferni supplīcia. sic dicit̄ Luc̄. xii. Si dixerit seruus ī corde suo. mozā facit do⁹ meus ueire. & cepit p̄tere seruos & ancillas. edere & bibere. & inebriari ueiet dñs serui illius in die qua nō sperat. & hozā q̄ nescit. & diuidet eū. p̄temqz eius cū infidelibus ponet. Exemplū de fabzo de quo refert beda in gestis angloz. qui in monasterio nobili in nobilitē uiuēs diebus festis magis uolebat in fabzica residere. & ebrietati ceterisqz illecebris uacare. qz ad eccl̄am ueire. qui cum corripetur nolebat se corrigere. h̄ p̄cussus lāguoze. & ad extrema p̄ductus uocauit fratres multū merēs & despans. dicens q̄ uiderat infernum aptum. & sathanā in pfundum merus cū caypha. & ceteris crucifixozib⁹ dñi eterno ī cendio traditū. ī quoqz intimo uiderat sibi locum deputatū. & cum moneret̄ ad p̄niam. & p̄mitteret̄ ei ueniā si peiteret qz diu uiuebat. dicebat q̄ uidebat instare sibi iudiciū. nec esse sibi ultra spem salutis. & h̄ dicens expirauit sine uatico. & aliis signis salutis. & est ab aliorū sepultura longe positus. nec p̄ eo aliqs̄ aliqd̄ quod eccl̄ie suffragiū facere ausus est.

DE FREQUENTATIONE TABERNARVM. DIS. III.

Quoniam sextū scz de frequentatione tabernarū. sciendū qz in tabernis solent fieri multa. iō de tabernis spāliter est dicendū. Sunt aut̄ m̄sa q̄ dissuadēt frequēta

tiones eaz. Primo quidez. qz sunt habitacula cauponū. Secūdo qz sunt receptacula latronū. Tertio qz sunt latibula dzaconū. Quarto qz sunt tabnacula demonū. **P**rimo taberne sūt habitacula cauponū. illic em̄ ueniunt lecatōres. glutones. & ebziosi uacātes comestationibus & ebrietatib⁹. & symbolis. & sep̄e simplices qui sanī intrāt inebriant̄. & insaniunt ibi. Sicut sup̄dictum ē de ebrietate. **S**ecūdo taberne sunt receptacula latronū. illuc em̄ latrones & raptōzes. & hm̄oi refugiūt. ibi receptāt̄ & abscondunt̄ & ipsi & eoz depredatōnes & furta. ibi spoliānt̄ & spoliānt. Vñ de tabernis dicit̄ p̄t̄ illō Iob. xxxiiii. Nudos dimittūt homines uestimēta tollētes &c. ita crudeliter eos spoliāt q̄ nullū dimittūt eis uestimētū comedendo & bibendo cū eis. et de suo. qd̄ nō facerēt alii latrones qui p̄ditōzes reputant illos qui eadem die qua cōderint cū eis eos spoliānt. Vñ taberna p̄t̄ dicit̄ decipula uel muscipula dyaboli. in qua capiunt̄ & decipiunt̄ simplices diuersis deceptōnum laqueis. Et tabnariū. & tabernas frequētates sunt aucupes laqz os ponentes. & pedicas id ē fraudes diuersas ad simplices capiēdos. Vñ Iere. v. Inuēti sunt in p̄plo meo insidiātes quasi aucupes laqueos ponētes & pedicas ad capiēdos uiros. sic decipula plena auibus. sic domus eoz plene sūt dolo. **T**ertio taberne sunt latibula dzaconū id ē hoim qui sunt flammiuomi & uenenosi. Vñ de taberna p̄t̄ dicit̄ illud ysa. xxxiiii. Erūt babilon cubile draconū ibi nāqz post ebrietatē fiūt pugne. rixe. dissensionēs. ibi se mordent & lacerant uitupiiis & rixis ad modum canū phyl. iii. Videte canes malos oparios. Videte cōcisionēs. ps̄. Circūdederunt me canes multi. Siles sunt canib⁹ de quib⁹ narraē a multis illius p̄rie. qz circa pedes castri moysmeri comit̄ is cāpanie conuenerūt canes de diuersis p̄tibus illius terre. circa annum dñi. M. cc. xxx. Qui se ibi diuersis morib⁹ impetētes lacerantes & cōpugnantes occiderūt. **Q**uarto tabne sunt tabernacula demonū. siue phān uel tēplum dyaboli ad qd̄ cōueniunt prochiani dyaboli. ydola uana colentes. phy. iiii. Quoqz deus uenē est. Vñ sunt sic babilonii colētes Bel. extrisecus aureū. intus uero luteū. Dan. xiiii. Et sicut filii isrl̄ uiculuqz cōflatilem adorātes. i. coz. x. Neqz ydolatre efficiamini. sic quidam de quib⁹ scriptū est. sedit p̄pls manducare & bibere. & surrexerūt ludere. Ibi lufozes adorāt ossa canina p̄ deo scz taxillos. Huius templi cultozes sunt potatozes & taxillatozes. p̄ laudibus h̄nt dei & sanctoz blasphemias. p̄ thure affaturas. p̄ altari alias uel tabulas ad ludendū. & mensas ad edendū & bibendū. Huius templi sacerdos ē caupo. nō ozmans s̄ spoliās suos m̄stros. Similes sunt hm̄oi sychimitis d̄ quib⁹ legiē iudiciū. ix. qz factis cātantium choris ingressi sunt phānū dei sui. baal scz. & signat tabernā in qua colitur uenter qui est baal uozatoz. & inter epulas & pocula maledicebāt

aby melech regi suo. postea ut dicitur in eodem templo ubi fedus cum deo suo iuratum. & conglobati erant eos succedit & igne & fumo eos occidit. Similiter christus cum sanctis in iudicio potentes maledicentes christo in tabernis succedet in inferno. ubi ascendet fumus tormentorum eorum in secula seculorum ut dicitur apoc. xiiii. & iiii. Reg. x. Percussit iehu cum suis militibus ministros baal moze gladii. & occidit statuam eius. et combusserunt et comminuerunt. et phanum eius in latrinam commutauerunt. Ibi propter uanitatem et leuitatem conuenientes dicuntur stupa collecta. eccl. xxi. Stupa collecta synagoga peccantium. et consummatio illorum flamma ignis scilicet inferni. Ibi dicitur dyabolus potentes ad omnia mala. Ibi pro nichilo ducunt blasphemare. iurare. peierare. decipere. rapere. et furari. et que non facerent extra. faciunt ibi. Necta habet exemplum de filio qui cum duceret ad suspensum patris sui nasum & labia dentibus amputauit.

DE LVDIS INHONESTIS. DIS. III.

Quoniam septimus de ludis scilicet inhonestis sciendum. quod multa ludorum genera legimus in scripturis. Est enim ludus conscientie seipsum salubriter excitantis. Ludus deuotiois. deum humiliter honorantis. Ludus innocentie. simpliciter exultantis. Ludus probitatis. seipsum uiriliter exercitantis. Ludus amicitie. hilariter congaudentis. Ludus derisionis. proximam irridentis. Ludus insolentie. & ludus confusionis. Est etiam quod ludus conscientie seipsum salubriter excitantis. quoniam scilicet homo conscientiam suam discutit ne forte aliquid in ea lateat quod oculos diuine maiestatis offendat ac diligenter inspicit utrum proficiat uel deficiat. De tali ludo dicitur eccl. xxxii. Precurre prior in domum tuam scilicet in domum conscientie. prior inquam antiquam mors occurrat. & antequam iudex te pronuntiet. Et illic aduocare. id est ad intima cordis tui reuocare omnes sensus exteriores ne manum euasent. sicut religiosi conuocant ad capitulum. ne foris premissa religione uagentur. Vel aduocare id est sis aduocatus contra te acriter allegando. ne iudex adueniens contra te testes & aduocatos adducat. uel ne ipsemet contra te iudex & testis existat. sicut ipse dicit. Iere. xxix. Ego sum iudex & testis dicit dominus. Et si tu fueris aduocatus contra te iuste & acriter allegando deus. erit aduocatus pro te. Sicut de beata magdalena dicit Augustinus ipse eius factus est aduocatus. qui iudex fuerat interpellatus aduocatum enim habemus apud patrem ipsum christum iustum & ipse pro peccatis nostris. I. Jo. ii. Sequitur & illic lude id est ad ludum tuum attende utrum proficias. uel deficias utrum lucraris uel perdas. Vnde lude id est aliquid solatorem recipe sicut patfamilias in secreto thalami sui ludit cum filiis suis. & si uideat eos bene obediens & moxigeratos delectatur in eis. Sequitur. Et age conceptiones tuas id est quicquid boni conceptis te facturum ope exerce. quod est contra multos qui ad interiora sua non redemunt. sed semper exterius euagantur. & sic semper eorum conscientie incompolite remanent & inculte. plene spinis pungentibus. & ur-

ticis urentibus. ferozibus & serpentibus. uel si quoniam conscientias suas discutiant. & aliqua bona concipiant se facturos. conceptus homini non producunt ad effectum. sed pariuunt abortum. Iohannes benedicit. Age conceptiones tuas. ysa. xxvi. A facie tua domine conceptimus. & quasi parturimus & peperimus spiritum salutis. Secundus est ludus deuotionis deum humiliter honorantis. sicut dauid coram archa domini ludebat. I. Reg. vi. Dauid & omnis israel ludebat coram domino. Et eiusdem. vii. Ludam autem deus & uilior fram. & ero humilis coram oculis meis plusquam factus sum. Sed michol uidens dauid saltantem atque ludentem despexit. quia deuotos & humiles despiciunt in deuoti. Tertius est ludus innocentie simplicitate exultantis. sicut dicitur Iob. xxi. Pueri eorum exultant iustis. Et zach. viii. Platee ciuitatis implebuntur pueris & puellis ludentibus. Sic uiri sancti pro labore & fatigationem ludunt innocentem ad inuicem. ut postmodum fiat in diuino seruitio promptiores. sicut legimus fecisse beatus Iohannes euangelista. & beatus anthoni. Quartus est ludus probitatis. uires suas exercentis. iste est ludus exercitii. sicut tirores uires suas exercent saltando. luctando. lapides iaciendo. equitando. & tyrociniis. & hastiludiis addiscendo. Sed taceo de multis iniuriis. fraudibus. & maleficiis. expensis inutilibus. imo potius excessiuis ostentationibus. pompis. & aliis innumeris que ludum licitum quantum est de se multipliciter debonestant. De tali ludo dicitur eccl. xlvi. Dauid cum leonibus lusit quasi cum agnis. ii. Reg. ii. Dixit ioab ad abner. surgant pueri & ludant coram nobis. Et sequitur ibi. quod unusquisque gladium suum infixit in latus operis sui. & ortum est bellum durum saris. Quintus est ludus amicitie hilariter congaudentis. sicut homo placitus. curialis & affabilis ludit coram amicis suis ad letificandum eos. & sic precipue mulieres ludentes & dicentes. percussit saul mille. & dauid. x. milia. I. Reg. xviii. Sextus est ludus illusionis proximam irridentis. sicut philistei sampsonem irridebant & coram se ludere compellebant. Iud. xvi. Preceperunt ut uocarent sampson. & ante eos luderet. Sic filii israel illudebant prophetas. ii. pal. xxxvi. Sic pueri prius egressi illudebant helyseo. iiii. Reg. ii. Sic iudei illudebant christo. & milites presidis exuentes eum clamide coccinea circumderunt eum. & plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius. & arundinem in dextera eius. & genu flexo ante eum illudebant illi. Et luc. xxii. Illudebant ei cedentes eum. Vnde increpans eos dominus ait ysa. lvii. Super quem lusistis super quem dilatastis os erectis lingua. nonne uos filii scelesti. semine medax. Septimus est ludus insolentie. sicut est ludus chozeaz. Require infra de chozeis. Exo. xxxii. Sedit populus manducare & bibere. & surrexerunt ludere. Sub hoc ludo continentur uenationes. & aucupia. de quibus dicitur baruc. iiii. Vbi sunt principes gentium. & qui dominantur super bestias que sunt super terram. qui in auibus celi ludunt. Sequitur exterminati sunt & ad inferos descenderunt. Aliquid sic ex toto corde huic ludo inserviunt quod nihil

aliud cogitare uel desiderare uident. & tempus dino culcui impensum uilpendere. ac sibi eē tediosum oñdunt. Vñ de ipis potest dici illud sap. xv. estiauerunt ludū esse uitā nostram. Octauus est lud⁹ cōfusionis. sic est ludus taxilloꝝ. aleazꝝ. & hmōi. Iste merito dicitur ludus cōfusionis. qz cōfundit hoīem & cōfusione dignū reddit. pp̄t. mltā crimīa q̄ cōiūter sunt in lusoꝝ. Et ī fine precipue ad cōfusionis obp̄obziū adducunt. p̄mo quidem lusoꝝ ē pditoꝝ. qz illū cum quo cōedit & bibit spoliare intēdit. cuius amicū uel cōsanguineum qñqz se fingit. Iere. ix. Vnusqzqz a pximo suo se custodiat. & in omni fratre suo non habeat fiduciam &c. Iere. ix. Loquitur pacem cū pximo suo. & in occulto ponit ei insidias. Item in ps. loquēte cum pxio suo. mala autē in cordib⁹ eozꝝ. Inuitat eū aliqñ ad taberne potū gratuitū. ut sic eū inebriet & infatuet & spoliet crapulatū. Sunt siles illis pditoꝝibus latronib⁹ qui simulāt se esse pegrinos. & eunibus ī ierlm se iungūt. & dum ad hospicia cū eis uenerint comedūt cū eis & bibūt. & ī poculo admiscunt aliqd p̄ qd̄ eos ita cōfopiunt qz quasi si eēnt mortui dozmiūt. & sic spoliatos dicti fures eos nudos dimittunt. abac. ii. Ve qui potum dat amico suo miscens fel. Itē lusoꝝ ē cupidus & auarus adeo qz uellet q̄cū qz psonam secū ludentē spoliare. & ad hoc laborat p̄ uiribus. h̄ intēdit. & ad hoc tēdit. Est crudelior ceteris raptorib⁹ aut spoliatoꝝib⁹. & magis inbūan⁹. qz aliqñ spoliāt eos camisiis suis & braccis. qd̄ nō faciūt q̄ spoliāt hoīes ī nemoꝝib⁹. Peccat in ingraticudie. qz tempe si bi dato ad salutis opatōnem abutiē contra salutē suā expendēs illud in ociosis & p̄niciosi factis. Iob. xxiiii. Dedit ei locū p̄nie ī p̄nti scz tempus & ip̄e abutiē eo in supbiam. Itē usurarios facit. illi em̄ ī modico tempe dant. & accipiunt graues usuras tradētes. & dantes. undecim p̄ duodeci in momēto t̄pis uel grauiorē usuras. Itē fallit & fallere intēdit uerbis. factis. & instrumētis. ut decis falsis. & fallacibus uerbis. instrumētis. signis. & testib⁹. Itē corūp̄it uicinos astantes in ludo uerbis. exēplis & munerib⁹ & signis. adeo ut ferant p̄ eo ibi falsum testimoniū p̄ nullo uel modico lucro. qd̄ nō facerent extra ludū. p̄ centū marchis argenti. p̄ quozꝝ testimonio amittūt qui s̄m cōditionem ludi fuerāt lucrati. quib⁹ corūrupti testes p̄cio uel amoꝝe uel timoꝝe tenent restituere qd̄ amiserūt eozꝝ falso testimonio. Item lusoꝝ nō seruat fedus alicui p̄sone cū q̄ ludat. s̄ frequēntē frāgit fedus nature cōsanguinitatis. uel nuptiaz. uel societatis. decipiendo eos qui sunt ibi federe aliquo iūcti eozꝝ bonajpendo. uel male tractādo. uel male acquirēdo. Sepe iurat p̄ nihilo. sepe peierat & mētitur. Hoc facit in ludo p̄ nihilo qd̄ nō faceret extra ludum p̄ magno p̄cio. iurando se lucratum fuisse qd̄ amisit. Itē est cōtemp̄toꝝ sacroꝝ tempoꝝ id ē festoꝝ q̄ uiolat. & expēdit ī blas-

phemiis dei & sanctoꝝ. & uitupiiis eozꝝ. contemnit eos cōtumelias eis inferendo. plus defert honozis trib⁹ ossibus caninis id ē decis qz ossib⁹ dei & sanctoꝝ quos dinumerat blasphemādo. ps. Foderūt manus meas & pedes meos. dinūauerunt omnia ossa mea. Itē lusoꝝ facilis est ad irascendū & cōminandū. & ad īferendū uerba & uerbera acerba. Facilis ē ad pximū occidendū. an̄ cuius oculos est effusio hūani sanguis. & cōmittere peccata quecūqz. Item ē trāsgressoꝝ decalogi mandatoꝝ oīm. p̄mum mandatū trāsgredie. Exo. xx. Nō habebis deos alienos cozā me. ip̄e trib⁹ ossibus caninis obedit id ē decis. & colicea p̄ deo. faciēs eozꝝ uoluntatē. qz ducūt loco trinitatis. Assumit nomē dei inuanū iurans p̄o nihilo. festa frāgit. pentes inbonozat. pxim factū uel exēplo occidit. dum deū negat spūaliter mechaē. Alienū inuito eo cuius ē subripit. fert falsum testimoniū ut dictū est. & rem. pximi cōcupiscit. Deterior ydolatra est qz iudei aut sarraceni. illi uitulū aureū coluerūt. sarraceni mabumeto homini tāqz deo obediēte. isti deterioꝝi creature ossibus caninis. in quozꝝ seruitio expendūt qñqz camisiā & braccas. & quicqd̄ habent. Itē sicut de⁹ cultozib⁹ suis tradidit. xxi. lram quibus tota sacra scriptura scripta est. & nobis dei insinuat uoluntatē ad faciendū eā. ita in detio sunt. xxi. puncta p̄ que lusoꝝ insinuat uoluntas detii dei sui ut eam faciat. Itē si lusoꝝ est filiūffamilias. sequitē ira & afflictō pentum. & maledictōnes eozꝝ quib⁹ maledicūt. ul' maledicūt. Si paterfamilias. afflictō uxoris & familie. ut rixe. pugne uerbera. odia. exheredatōnes filioꝝ. p̄stitutōes filiaz. depaupatōnes. furta sacrilegia. qz calefactus a ludo nō feret aliqñ accipe super altare. sequitur etiā suspēdia & alia multa mala. ut p̄dictū ē. Ideo fugiendus ē talis ludus. & societas ludērium detestāda. Vñ tho. iii. Dicebat sara. nunqz ludentib⁹ miscui me. nec cū hīs qui ī leuitate ambulāt participē me p̄ebui. Et Iere. xv. Non sedi in cōsilio ludentium.

PARS NONA DE LVXVRIA DISTINCTIO. PRIMA.

Ultimo inter capitalia uicia dicendū est de luxuria. Circa quā cōsiderāda sunt septē. P̄mo utrum luxuria sit p̄ctm̄. Secūdo de filiabus ei⁹. Tertio de diuisione priū ei⁹. Quarto de hīs que suadēt & oñdunt luxuriā eē uisandam. Quinto de hīs q̄ nutriūt & augent eam. Sexto de familiaritate mulierū. Septio de chozeis. Circa p̄mū uidentū ē utrum luxuria sit p̄ctm̄. Ad qd̄ dicit qz luxuria dicitē esse libidinofus uoluptatis appetitus. Voluptas autē libidinofa p̄cipaliter cōsistit in actu uenero. siue delectatōnibus ueneris. in quibus etiā libido spūaliter eē dicitē. qzuis & ī aliis possit eē uoluptas. tñ hoc nomē sibi uendicāt